

TAIVALKUNTALAINEN

1/92

Koulussa oli hiihtokilpailut, ja Jari tuli viimeisenä maaliin. Kokonaisen tunnin muita myöhemmin.

Opettaja kysyi:

- Etkö pidä hiihtämisestä, Jari?
- Tietysti pidän. En kai muuten olisi viihtynyt ladulla niin pitkään.

- Näin viime yönä unta, että annoit minulle viitosen, äiti.
- No, olet ollut viime aikoina aika kiltti, joten saat pitää sen.

Opettaja:

- Eikö teistäkin ole ihmeellistä, että pikkulinnut osaavat lentää Afrikkaan ilman karttaa ja kompassia?

Kaikista se oli tietysti kovin kummallista paitsi Terosta, joka viittasi ja sanoi:

- Mutta eikö olisi vielä ihmeellisempää, jos ne lentäisivät kartta ja kompassi mukanaan?

6-vuotias helsinkiläispoika Janne on ensi kertaa maalla. Hän näkee monikymmenpäisen lehmälauman laitumella märehitimässä, mikä saa hänet kysymään isännältä:

- Eikö tule mahdollottoman kalliiksi ostaa kaikille lehmille purukumia?

- Miksi kutsutaan sitä, joka ei ole hevonen eikä ihminen, vaan siltä väliltä?
- Satulaksi.

SISÄLLYSLUETTELO

- 3-4 Pääkirjoitus TAIVALKUNTALAINEN
5 Taivalkunnan kylätoimikunta
5 Tiedotuksia
6 Kylätoimikunnan toimintasuunnitelma v. 1992
7-10 Taivalkunnan kylätoimikunnan vuosikertomus v. 1991
11-13 Pirkanmaan kylätutkimus TAIVALKUNTA yhteenveto
14-17 Taivalkunnan seurakuntakoti 30 vuotta
18-21 Teleniuksella kyläilemässä
22-23 Yritettiin sitä ennenkin: Taivalkunnassa tehtiin tiiliä ja sahatavaraa
24-26 Edelliseen liittyviä kuvia
27-32 Asiakirjoja 1800-luvulta
33-34 Terveisiä Lieksasta
35 Tietovisa
36 Ajankohtaista ja ajatonta kesäteatteria
37-38 Nokian Uutisista saksittua
39-43 Koulun sivut
50 Ratkaisut tietovisaan

TAIVALKUNTALAINEN

Vuosi on kulunut TAIVALKUNTALAINEN-lehden ilmestymisestä. Paljon on maailmalla tapahtunut sen jälkeen. Ennusteet lupaavat ankeita aikoja meille kaikille. Lama puree nyt ja vielä kovemmin seuraavina vuosina. Kaikesta huolimatta meidän tulee pitää mieli virkeänä. Löydämme varmaan sellaisiakin asioita, jotka tuovat valoa ja aurinkoa elämäämme. Jo ystävällinen hymy voi saada ihmeitä aikaan. Siitä kertoo seuraava runo:

HYMY

Hymy ei maksa mitään, mutta antaa paljon.
 Se rikastuttaa häntä, joka sen saa,
 muttei tee antajaansakaan köyhemmäksi.
 Se kestää vain hetken,
 mutta sen muisto säilyy ikuisesti.
 Kukaan ei ole niin rikas ja vaikutusvaltainen,
 että pystyisi tulemaan toimeen ilman sitä,
 eikä kukaan niin köyhä, ettei se häntä rikastuttaisi.

Hymy luo onnea kotiin,
 hyvää tahtoa liike-elämään ja on ystävyyden tunnus.
 Se luo levon väsyneille, ilon murheellisille,
 ja on luonnon paras vastamyrkky kaikkiin huoliin.
 Siitä huolimatta sitä ei voi ostaa,
 kerjätä, lainata tai varastaa,
 sillä toisinaan sillä ei ole mitään arvoa
 kenellekään kuin poisannettuna.

Jotkut ihmiset ovat liian väsyneitä hymyilläkseen.
 Hymyile sinä heille,
 sillä ei kukaan niin suuresti hymyä tarvitse kuin hän,
 joka ei itse jaksa hymyillä.

(tekijä tuntematon)

LEHDEN SISÄLTÖ

Koska tämä on kylätoimikunnan aikaansaama lehti, on siinä kylätoimikunnan vuosikertomus viimevuodelta sekä Pirkanmaan kylätutkimusprojektin yhteenveto Taivalkunnan osalta. Vuonna 1989 jaettiin Taivalkunnassakin jokaiseen talouteen kaavake, jossa kyseltiin kylästä ja talouksista erilaisia asioita. 62 taloutta palautti kaavakkeen täytettynä. Näiden kaavakkeiden vastausten perusteella on po. yhteenveto tehty.

Sirkka Suvanto on antanut käyttöön muutamia valokuvia. Ne liittyvät Alastalon teollisuuslaitoksista ja Alastalon suvun henkilöistä kertoviin muistelmiin. Käyttöön on myös saatu toista sataa vuotta vanhoja asiakirjoja, joissa muutamissa

on Sirkka Suvannon isoisan Malakias Alastalon allekirjoitus. Mukana on myös Hämeenläänin kuvernöörin tekemä päätös valituksesta, jonka ovat tehneet asiakirjassa mainitut taivalkuntalaiset Pirkkalan kunnallishallituksen päätöksestä. Malakias Alastalon nimi näkyy tässäkin asiakirjassa. Viime vuosisadan asiakirjakieli, kauniit kirjainmuodot sekä asiakirjoista ilmenevät asiat ja eräiden kylän asukkaiden nimet antavat kuvan sen ajan Taivalkunnasta. Tämä on eräs katsaus kylän historiaan, jota on myös Sirkka Suvannon kertomus Alastalon höyrysahasta ja tiilitehtaasta. Tuo teksti on myös julkaistu Nokian Uutisissa kymmenisen vuotta sitten. Kylän historiaa on myös Erkki Teleniuksen kertomus.

Taivalkunnan koulu on saanut jälleen omat sivunsa. Kouluikäisen nuorison mielipiteet ovat aina mielenkiintoista luettavaa.

Kylän seurakuntatalon 30-vuotisjuhla, joka pidettiin maaliskuussa, on sen arvoinen tapahtuma, joka huomioidaan tämänkin lehden sivuilla.

Miellyttävää kevät- ja kesäaikaa jokaiselle taivalkuntalaiselle. Hymyä huuleen!

Terveisin Into Kangasniemi

KEVÄTPÄIVÄ

Kevätpäivänä lumet sulaa,
ei oo lintujen laulusta pulaa.

Ruoho ja kukat herää eloon,
pöllö tekee pesän keloon.

Kun ilmassa pienet perhoset liittää,
se silloin kesää jo tietää.

Riina Hynninen 6.lk

KEVÄÄN TULO

Kevät tulee. Kukat kasvaa.
Aurinko paistaa ja maan lämmittää.
Lintuset laulavat ja ruoho kasvaa.
Heräämään se jälleen minutkin saa!

Heli Leivo 5 lk.

TAIVALKUNNAN KYLÄTOIMIKUNTA

Puheenjohtaja (Tämän lehden päätoimittaja)	Into Kangasniemi	puh. 412935
Varapuheenjohtaja	Olli Sorva	puh. 400137
Sihteeri	Päivi Lundén	puh. 400178
Rahastonhoitaja	Risto Mattila	puh. 416017
	Anne Alanne	puh. 400230
	Sirpa Alhajärvi	puh. 400067
	Mauno Isomäki	puh. 400167
	Mervi Järvinen	puh. 400055
	Jorma Laitinen	puh. 400142
	Jari Näriäinen	puh. 400044
	Terhi Telenius	puh. 400095

Soita kenelle hyvänsä näistä, kun ilmaantuu asiaa kylätoimikunnalle.

TIEDOTUKSIA

1. Kylätoimikunnan järjestämä kesätapahtuma perinteiseksi muodostuneen tavan mukaan on päivä- ja iltatilaisuutena urheilukentällä ja koululla la 13.6. alkaen klo 12.00.
2. Kennonnonkan kesäteatteriin to 2.7. on bussikuljetus, joka sisältyy lipun hintaan. Lippu maksaa 28 mk. Näytös alkaa klo 18.30. Tämän kesän näytelmä on "Mikumärdissä on kesä". Siitä kerrotaan tarkemmin toisaalla tässä lehdessä. Lippuja saatavana Into Kangasniemeltä. Bussi lähtee 2.7. Kärjenmaasta Taivalkunnan tietä Nokian keskustaa kohti klo 17.30. Ehdimme tehdä pienen tutustumiskierroksen Nokialla toivomusten mukaan, ennenkuin teatterinäytös alkaa.
3. Viimekesäiseen tapaan järjestetään Tapsantahtien viikolla la 8.8. tanssit Alastalon suulissa. Kylätoimikunta on ottanut vastuun käytännön järjestelyistä.

Tiedotukset jatkuvat takakannen sisäsivuilla

TAIVALKUNNAN KYLÄTOIMIKUNTA

TOIMINTASUUNNITELMA
VUODELLE 1992

- Kyläsuunnitelman laadinta kylätutkimuksen pohjalta
- Kylälehdten julkaiseminen keväällä 1992
- Sääntöjen määräämä kevät- ja syyskokous. Kyläläisiä kiinnostava ajankohtainen asia kokouksen yhteyteen. Mahdollinen asiantuntija paikalle. Tarpeen mukaan muitakin kyläkokouksia
- Kesätapahtuma kesällä
- Suulitanssit Alestalon suulissa elokuussa Tapsan tahtien viikolla
- Pikkujoulujuhla
- Yhteistoimintaa Sarkolan ja Tottijärven kylätoimikuntien kanssa
- Yhteistoimintaa kylän muiden yhdistysten kanssa
- Vireillä olevien hankkeiden kiirehtiminen:
 - +++ Tonttirekisteri myynnissä olevista tonteista
 - +++ Kevyen liikenteen väylä
 - +++ Teiden nimet ja talojen numerointi
 - +++ TAIVALKUNTA-viitta Taivalkunnan tien alkupäähän Koskenmäkeen
 - +++ Aamulehden ja Nokian Uutisen varhaisjakelu
 - +++ Teernijärven tien perusparannus
- Kylätutkimuksessa esitetyt kylän kehittämistä koskevat asiat, joita tänä vuonna tai tulevina vuosina tulisi edistää ja toteuttaa:
 - +++ Koulu säilytettävä Taivalkunnassa
 - +++ Vesijohto kylään ja myös viemäröinti
 - +++ Tutkittava, millaisia mahdollisuuksia olisi parantaa liikenneyhteyksiä. Viime kesänä toteutettua Lauttakylä Oy:n asiontilinja-autovuoroa tulisi jatkaa tänäkin vuonna
 - +++ Tutkittava, millaisia mahdollisuuksia olisi saada kylään kaupan palveluita
 - +++ Lapsille ja nuorille ohjattua vapaa-ajantoimintaa
 - +++ Uimapaikan turvaaminen Taulajärvellä
 - +++ Maatilamatkailu ja majoitustoiminta
 - +++ Kylälle yleisöpuhelin
 - +++ Ampumaradan melua vähennettävä
- Muita vuoden 1991 aikana esiintulleita kylän kehittämiseen liittyviä hankkeita:
 - +++ Talviurheilukeskus kaupungin maa-alueelle
 - +++ Lomamökkikylä

VUOSIKERTOMUS 1991

TAIVALKUNNAN KYLÄTOIMIKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1991

YLEISTÄ

Vuosi 1991 oli kahdestoista toimintavuosi. Se sujui pääasiassa totuttuja kaavoja noudattaen. Jotain uuttakin saatiin aikaan. Kylälehti TAIVALKUNTALAINEN ilmestyi. Se jaettiin jokaiseen kotiin. Toivottavasti jokainen kyläläinen sai sen luettavakseen.

HALLINTO

Taivalkunnan kylätoimikunnassa ovat toimineet seuraavat kyläläiset:

puheenjohtajana	Into Kangasniemi
varapuheenjohtajana	Olli Sorva
sihteerinä	Mauno Isomäki
rahastonhoitajana	Risto Mattila
jäseninä:	Anne Alanne
	Mervi Järvinen
	Jorma Laitinen
	Päivi Lunden
	Jari Näriäinen
	Terhi Telenius
	Ritva Teuho-Markkola

Kylätoimikunta kokoontui seitsemän kertaa omaan kokoukseensa. Lisäksi oli kesän aikana 2 kokoontumista yhdessä Maatalousnaisten ja Maamiesseuran kanssa järjesteltäessä Alatalon suulitansseja.

TOIMINTA

Varsinaiset kyläkokoukset pidettiin seuraavasti:

- kevätkokous	23.4.1991
- syyskokous	22.9.1991
- kesätapahtuma	15.6.1991
- kyläkokous	4.11.1991

Vuoden alkaessa alettiin kerätä aineistoa julkaistavaa kylälehteä varten. Kylässä toimivien yhdistysten ja seurojen johtohenkilöiltä saatiin erinomaiset esitykset johtamiensa yhdistysten ja seurojen toiminnasta.

Koululaiset antoivat oman tärkeän panoksensa lehteä varten. Opettajat antoivat oppilaiden tuntien aikana valmistaa aineistoa lehteä varten, mm. lehden kansi oli koulun oppilaan tekemä. Sivut valmistuivat painokuntoon Mattilan tekstinkäsittelylaitoksessa. Siihen tuli myös taivalkuntalaisten yrittäjien antamia mainoksia. Lehti valmistui tamperelaisessa Tehokopiointi-nimisessä firmassa toukokuun 6. päivänä ja saatiin jakeluun heti tämän jälkeen yhteistyössä postinkantajan kanssa.

Vuoden 1991 toimintasuunnitelman tärkeimpiä hankkeita oli kevyen liikenteen väylän saaminen Taivalkunnan tien vierelle. Kylätoimikunnan jäsenet keräsivät kyläläisten nimikirjoituksia tueksi kirjalliselle esitykselle, joka toimitettiin päätäjille. Nimikirjoituksia saatiin noin 180. Kirjallinen esitys ja sitä tukevat nimilistat luovutettiin kaupunginjohtaja Antti Punkarille kevätkokouksessa Taivalkunnan koululla 23.4.91. Hän lupasi toimittaa tämän esityksen Suomen tielaitoksen pääjohtajalle kaupungin puoltolau-seella varustettuna. Toivottavasti taivalkuntalaiset tienvarren maanomistajat ovat myönteisiä hankkeelle ja luovuttavat maata kevyenliikenteen väylää varten. Tänä yleisen laman aikana tuskin löytyy varoja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen.

Kun kaupunginjohtaja oli saatu vieraaksi kyläkokoukseen, tuotiin esille muitakin kylää koskevia asioita. Painavasti esitettiin kommentteja kylän vesipulasta. On talouksia, joissa vettä pitää käyttää säätelemättä. Mm. koulun vesiongelma tuli esille. Kymmenien vuosien ajan koulun kaivoon on tuotu lisävettä säiliöautolla kaupungin keskustasta. Luulisi, että kuljetuskustannuksilla olisi voinut vesijohdon vetää. Eräs mahdollisuus olisi johtaa vettä Siuron puolelta vesistön pohjalle laskettua putkea pitkin. Kuitenkin pitäisi Siuron omat vesiasiat saada ensin kuntoon.

Keskusteltiin myös asiointiliikenteestä, joka sitten kesän aikana toteutuikin. Lauttakylän liikenne oy lupautui kokeilemaan tätä liikennöintiä kolmena arkipäivänä viikossa. Auto kulki Tottijärveltä Sarkolan ja Taivalkunnan kautta Nokian keskustaan ja takaisin. Alkukesästä se ei toiminut linja-autolakon vuoksi. Sen ajan kun auto kulki, oltiin siihen tyytyväisiä. Matkustajia oli niin runsaasti, että tätä liikennöintiä ehkä jatketaan kesällä -92.

Sankarivainajien muistolaatan hankinta innosti myös keskustelemaan. Koska se tulee maksamaan lähes 5000 markkaa, toivotaan siihen mukaan jokaista Taivalkunnassa toimivaa yhdistystä.

Aamulehden ja Nokian Uutisten varhaiskantoa on toivottu Taivalkunnan alueelle useita vuosia. Kaksi eläkkeellä olevaa henkilöä lupautuivat tehtävään, mutta eläkeläisille ei tätä työtä anneta. Työikäisiä henkilöitä ei ole löytynyt. Varhaiskannosta maksettava palkkiokin on kovin pieni.

Kylätoimikunta on puuhannut Taivalkuntaan tonttirezisteriä. Se on luettelo maanomistajista, jotka ovat valmiita myymään tonttimaata halukkaille ostajille. Tästä on ilmoitettu

paikallislehdessäkin. Kuitenkaan ei nimen ja puhelinnumeron antajia ole ilmaantunut, vaikka tontinmyyntihalukkuuttakin kuuluu kylässä olevan. Eräille tontinkysyjille on pitänyt ilmoittaa, ettei myyntihalukkuutta ole kylässä. Kylätoimikunta ei pyydä välityspalkkiota. Kaupunginjohtaja suositteli tällaista toimintaa. Silloin kaupungin päättäjillä olisi ennakkotietoja myynnissäolevista tonteista. Se helpottaisi esim. rakennusluvan saantia.

Oli ilmoitettu, että Työväenopiston alaiset tuohipiirit loppuvat Nokialla. Syyskauden 91 alkaessa ei tuohipiirejä enää jatkettu. Taivalkunnan kylätoimikuntakin antoi puoltavan lausunnon tuohipiirin jatkumisen puolesta. Kuitenkaan se ei mitään auttanut. Pyydettiin ehdotuksia, minkälaisia piirejä kylään haluttaisiin. Ehdotettiin Työväenopiston taholta seuraavia piirejä: Kylätoimintapiiri, Kuvataidepiiri tai Musiikkipiiri. Kuvataidepiiriin ilmoittautui kahdeksan halukasta. Se Työväenopiston rehtorin ilmoituksen mukaan alkaisi syksyllä 1992. Naisten voimistelupiiri jatkaa edelleen.

Kokouksessa ilmoitettiin, että Kylätoimikunnalta on saatavana 45 mk:n hintaisia lippuja Kennonokan kesäteatterin esittämään näytelmään "Pikku Pietarin piha" 4.7. Lipun hintaa sisältyi bussikuljetus. Myynnissä olevat 30 lippua saatiin markkinoitua ja teatterissa oltiin. Näytelmästä nautittiin ja sääkin suosi.

Kokouksessa puhuttiin vielä ongelmajätekeräyksestä ja maantieverren siivoustalkoista kesällä.

Kylätoimikuntien puheenjohtajat ja sihteeri kutsuttiin kaupungintalolle keskustelemaan nokialaisten kylien ajankohtaisista asioista ja kehittämisestä kaupunginjohtaja Punkarin kanssa. Mukana oli myös maaseutuasiamies Erkki Nikkilä. Tilaisuudessa kuultiin kylien edustajien kertomukset. Syntyi vilkasta ajatustenvaihtoa. Tilaisuus oli 19.3. Toivottiin tällaisia kokoontumisia edelleenkin.

Perinteiseksi muodostunut kesätapahtuma erilaisine kilpailuineen iltajuhlineen pidettiin 15.6. Päivä oli erityisen sateinen. Kilpakenttäkin oli veden peitossa ja luontopolulla kastui varmasti. Kuitenkaan ei kosteus tuntunut kovinkaan paljon tahtia haittaavan.

Maanmittaushallitus järjesti 18.6. kaupungintalolla neuvottelutilaisuuden, jossa keskustellaan 1:5000 kartan valmistamisesta Nokian alueesta. Samalla kerrotaan ilmakehuusta varten tehtävistä signaaliristeistä. Tilaisuudessa edusti kylätoimikuntaa puheenjohtaja. Tästä samasta aiheesta oli puhumassa syyskokouksessa 22.9. koululla Maanmittaushallituksen Tampereen piirin johtaja Dipl.ins. Paavo Kokkonen.

Tapsan tahtien viikolla 10.8. järjestettiin Alastalon suulissa tanssit. Suulin siivouksesta ja muista järjestelytehtävistä huolehtivat Maatalousnaiset, Maamiesseura ja Kylätoimikunta yhdessä. Tilaisuus onnistui. Väkeä oli runsaasti. Tulot jaettiin tasan mainittujen yhdistysten kanssa. Osa tuloista meni Tapsan tahdeille.

Pirkanmaan liiton tekemä yhteenveto Pirkanmaalla tehdyistä kylätutkimuksista saatiin kirjaseksi kesän aikana. Siinä oli myöskin Taivalkunta mukana. Siitä saatava tieto olkoon ohjenuorana Kylätoimikunnalle.

25.9. oli puheenjohtaja Kylä- ja kaupunginosatoimintaseminaarissa Forssassa. Teemana oli "Kulttuuri ja taide kylä- ja kaupunginosatoiminnassa". Vinkkejä omalle paikkakunnalle viemiseksi saatiin. Nokian kaupunki maksoi kulut.

Syyskokous 22.9. on jo tullut mainituksi. Siinä valittiin vuoden 1992 Kylätoimikunta. Vaihtuvuus oli pieni verrattuna toimintavuoden 91 kylätoimikuntaan. Vain yksi henkilö halusi jäädä vapaalle ja hänen tilalleen saatiin uusi juuri kylään muuttanut asukas.

Kaupungin suunnittelusihteerin Aamos Kiviojan kirjeessä pyydettiin myöskin kylätoimikuntaa antamaan lausunto oman kylän kehittämissuunnitelmista Nokialla valmisteilla olevaan vuosien 1992-96 kuntasuunnitelmaa varten. Määräaika oli syyskuun loppuun mennessä. Lausunto annettiin. Siinä tuotiin esille toimintasuunnitelmassa olevat kohteet, joihin kaivataan parannuksia ja myöskin ne asiat, jotka on mainittu aikaisemmin tässä vuosikertomuksessa.

4.11. pidetyssä kyläkokouksessa oli mukana mittausteknikko Timo Ansio, joka kertoi työn alla olevasta haja-asutusalueiden teiden nimistön suunnittelusta ja kartoituksesta. Myös talojen numerointi oli esillä. Kylän asukkaita varten oli seudun kartta ja lista, johon sai tehdä teiden nimiehdotuksia. Niitä saatiinkin riittävästi. Ehkä lähiaikoina tai lähivuosina ilmestyy teiden nimikilvet paikoilleen ja saadaan oma numero jokaiselle asuintalolle.

23.11. järjestivät ravintola Golfarissa pikkujoulujuhlan yhdistykset, jotka elokuulla yhteisvoimin olivat saaneet aikaan suulitanssit. Juhla syöminkeineen ja muine tarjoiluineen sujui iloisen yhteiselon merkeissä.

Kylätoimikunta anoi kaupungilta ilmoitustaulut Viitalan tien risteykseen ja Tuomistoon. Ne saatiin syksyn aikana.

Edellisvuosien tapaan kylätoimikunta on myöntänyt stipendin yhdelle Taivalkunnan ala-asteen oppilaalle ja yhdelle Emäkosken yläasteen taivalkuntalaiselle oppilaalle.

On muistettu lahjoituksella Taivalkunnan koulun oppilaita heidän ollessaan tärkeinä avustajina Taivalkuntalainenlehden toimittamisessa.

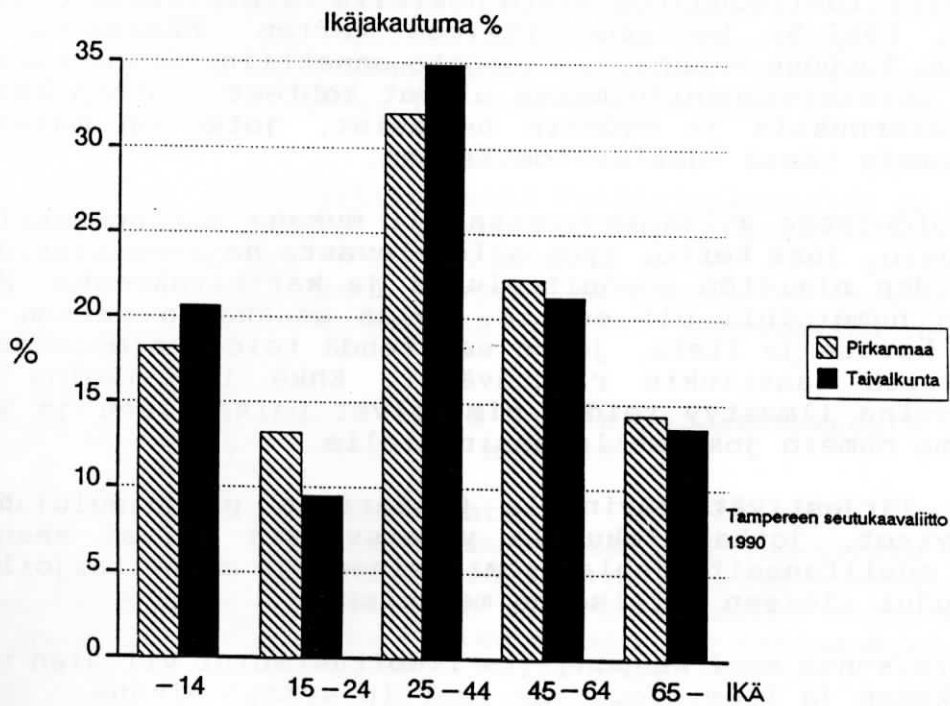
Lopuksi kiitos kylätoimikunnan jäsenille. He ovat tehneet suuriarvoista työtä kylän hyväksi toimiessaan vapaaehtoisesti toiminnan ja eri tilaisuuksien järjestelyissä. Kiitokset yhteisesti kaikille kylän asukkaille ja jokaiselle erikseen siitä, että olette olleet auttamassa kylän asioita hoideltaessa.

Kylätoimikunnan puolesta

Into Kangasniemi

Saatteeksi haastattelun tulostukseen

Väestö ja asuminen:

Väestön ikärakenne Taivalkunnassa on lähellä Pirkanmaan keskimääräistä ikärakennetta. Nuoria aikuisia on kuitenkin melko vähän.

Elinkeinorakenne on monipuolinen, mutta kylässä olevat työpaikat ovat pääasiassa maa- ja metsätaloudessa. Yli puolella on työpaikka kuntakeskuk- sessa ja joka kuudennella toisessa kunnassa.

Muuttoaikeita pois kylästä on kahdessa taloudessa. Tulevaisuuden asukas- määrään vaikuttaakin ennen muuta nuorten pysyminen omassa kylässä.

Asuntojen varustetaso on pääosin hyvä. Tosin joistakin asunnoista puuttuu viemäri- ja vesijohtokin. Joka seitsemännessä taloudessa kaivovesi on huonoa. Halukkaita yhteiseen vesijohtoverkoston liittymiä on kaikkiaan 35.

Tontin asuntorakentamiseen olisi valmis myymään viisi kyläläistä ja 12:lla on tiedossa halukas tontin ostaja. Rivitaloasumisesta kiinnostuneita ollaan kahdessa taloudessa.

Yksin asuvia vanhuksia on neljä. Suurin osa vanhuksista on tyytyväisiä nykyiseen asumiseensa. Neljä haluaisi peruskorjata asuntonsa ja neljä on kiinnostunut muuttamaan vanhusten palvelutaloon, jonka mieluisin sijaintipaikka on kuuden mielestä kuntakeskus ja neljän mielestä oma kylä.

Yritystoiminta, tie- ja liikenneolosuhteet

Pienteollisuuden käyttöön sopivaa vapaata tilaa löytyy kolmelta vastaajalta. Tonttimaata yritystoimintaan on ilmoittanut myyvänsä kaksi henkeä. Kaikkiin kuusi henkeä on ilmoittanut olevansa kiinnostunut perustamaan uuden yrityksen tai ryhtymään alihankkijaksi.

Teiden kuntoa pidetään suurimmaksi osaksi keskinkertaisina. Vain joka viides pitää teitä erittäin huonoina tai huonoina. Useimmin teille kaivataan valaistusta ja kevyen liikenteen väyliä.

Palvelut, lasten päivähoito ja vanhusten hoito:

Palveluiden puuttuessa omasta kylästä ne joudutaan hakemaan muualta, pääasiassa Nokian keskustasta tai muista taajamista. Tähän on ilmeisesti totuttu, sillä suurin osa on melko tyytyväinen palveluiden saavutettavuuteen; joskin monen toivomuksena on saada vielä kylään kauppa. Postiasiat hoidetaan suurimmaksi osaksi Koskenmäessä.

Päivähoitopaikan tarvitsee seitsemän lasta. Perhepäivähoitajiksi halukkaita on kolme, joten heidän järjestäminen omassa kylässä olisi täysin mahdollista.

Myös vanhusten kotihoitoon ja tukipalveluihin halukkaita löytyy kolme. Hoidon järjestämisellä kyettäisiin pitkittämään vanhusten mahdollisuutta asua kotona.

Kylätoiminta:

Kylätoimikuntaa pidetään tarpeellisena kylän yhteisten asioiden edistäjänä. Yksimielisyys on täydellinen, sillä kukaan vastanneista ei pidä kylätoimikuntaa tarpeettomana. Toimintaan mukaan halukkaiksi on ilmoittautunut seitsemän.

Kylän yhteishenki saa vajaan tyydyttävän arvosanan. Kylään muuttaneet arvioivat "kylähengen" vähän paremmaksi kuin "perusasukkaat".

Huomioita:

Ryhdyttävä toimenpiteisiin tonttien myyjien ja potentiaalisten muuttajien saattamiseksi tietoisiksi toisistaan, esim. tonttirekisteri.

Yhteisen vedenhankinnan järjestämiseksi yhteistyötä kaupungin kanssa.

Liikenneyhteydet kuntoon, sillä palvelut haettava kylän ulkopuolelta.

Yritysideoiden toteuttamiseksi yhteistyötä kaupungin kanssa.

Lasten päivähoidon ja vanhusten huollon mahdollisuudet käytettävä hyväksi - yhteistyö kaupungin viranomaisten kanssa.

Kylätoimikunnan paneuduttava kylän yhtenäisyyden parantamiseen.

OLLI MARJA JA SIMO TARJOAVAT TÄMÄN LEHDEN HALTIJALLE - 10% KUUKAUDEN AJAN LISÄ ALENNUS NÄISTÄ TARJ. HINNOISTA

DUX 52KV 2523

- FSQ-täyskuvaputki
- 60 kanavaa • Kauko-ohjain • OSD-kuvaruutunäyttö • Unikutkin

2690,-

TYYLIKÄS 21" MONITOR-LOOK

CANDY C 584

- * 800 kierr./min.
- * Formula Inox -rumpu/allasrakente
- * 14 pesuohjelmaa
- * vapaa lämpötilanvalinta
- * puolitäyttökytkin

3.290,-

TV-KODINKONE

Olli Sipilä

siirtää suurten ostojensa edut suoraan asiakkailleen

**Kapea Kaponen 50 cm
Jääkaappipakastin
RJKP 270**

- jääkaappi; tilavuus 143 l, automaattisulatus • pakastin; tilavuus 96 l, pakastuskyky 9 kg/vrk
- mitat 1635x500x600 mm (kxlxs) (sh. 3.690,-)

Vuoden takuu

Leveys vain 50 cm!

2.790,-

**Rosenlew Pikkujätti
Automaattimankeli**

- kaappiin mahtuva leveys vain 560 mm
- telojen puristusvoima 340-400 kp
- läpimankelointi
- turvasormisuojaus

UUTUUS-92

1.290,-

- TAMPERE Pispalanvaltie 39 p. 149 500
- NOKIA Yrittäjäkatu 26 p. 422 400
- TOIJALA Hämeentie 69 p. 22 340

TAIVALKUNNAN SEURAKUNTAKOTI 30 VUOTTA

Kuluneena talvena sunnuntaina 15.3. oli juhlapäivä Taivalkunnassa. 30 vuotta sitten vietettiin talon vihkiäisjuhlaa. Silloinen Tampereen hiippakunnan piispa E.G.Gulin vihkiäispuheessaan käytti ilmaisua "sielujen terveystalo". Kolmenkymmenen vuoden jälkeen voi tuohon sanontaan yhtyä. Monenlaisen seurakunnallisen toiminnan paikkana on Taivalkunnan seurakuntatalo ollut. Koska kokoontumispaikasta on kylässä puutetta, ovat talon ovet olleet avoinna mm. kylässä toimiville yhdistyksille. "Sielujen terveystalo" -ilmaisua on käyttänyt runossaan Taivalkunnan koulun edesmennyt opettaja Seidi Virtanen. Hän kirjoitti sen vihkiäisjuhlan tienoilla ja omisti runon Taivalkunnan seurakuntatalolle. Siitä ilmenee myös harvoin käytetty nimi "Hakalehto". Runon säkeet puhukoot puolestaan:

Taivalkunnan seurakuntatalolle:

**Oi Herra
siunaathan
Hakalehdon!**

Kohoa kirkko keskellä puiden,
- seetriputia ei ne ole lain,
pohjoisen Suomen kotoista honkaa,
kuusta ja koivua ovat ne vain.
Ei kirkossa kultaa, ei hopeata,
vähäisen kuparinhohdetta vaan,
silti se monelle toivottu, kallis
kuin Salomon temppeli loistossaan.

Hakalehto! Vihitty kodiksi Herran
ja sielujen terveystaloksi on.
Sen hoidossa katoaa pelkosi turha,
sen suojissa et ole turvaton.
Sukupolvien työ ja rukous harras
sen kupariristille hohtoa tuo,
tää risti vanhukset, lapset kaikki
nyt tahtoo kutsua sanan luo.

Oi Herra siunaathan Hakalehdon,
se enkelsiipeisi suojaan jää!
Sä siunaa paimenet, lauma pieni,
Sä siunaa vierasta kävijää.
Suo tänne Maria-Martan mieltä,
suo lapsenuskoa taivaaseen.
Simeon-vanhuksen pelastustoivo
sytytä jokaiseen sydämeen.

Jos joku Pietarin lailla kieltää,
Sä Jeesus-katseesi häneen luo
se että nöyrälle katujalle
ain' anteeksantosi lohdun suo.
Tee Sauluksista Sä Paavaleita
pois viekkaat Juudakset
karkoittain.
Ja fariseuksen-huoneen naista
Sun armopöytäsi kutsu ain.

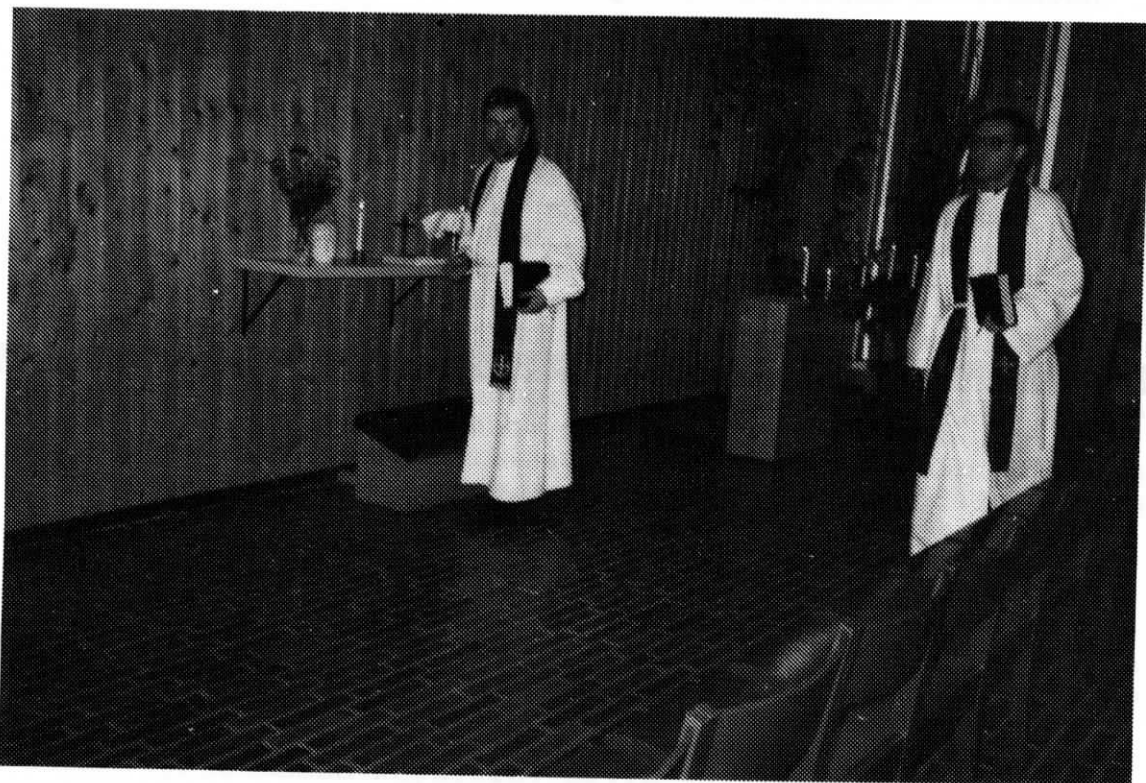
Oi muista miestä Sä Kapernaumin,
auta, siunaa ja terveeks' tee,
häneestä jokaiseen lähimmäiseen
Sun rakkauttasi säteilee.
Toiveemme täytä: Sun synagoogas
tään seudun kansalle että ois'
Sun ristis suojassa rauhan maja,
mi templiks' Salomon tulla vois!

Seidi Virtanen

Taivalkunnan seurakuntatalo rakennettiin lahjatontille.
Tontin antoivat Arvo ja Elli Jutila. Muistan Kalle Mäkisen
kertoneen seuraavaa: Kun hän meni Arvo Jutilalta kysymään
itselleen tonttia, he kulkivat Hakalehdon mäen kautta. Koska
kyseessä oli kaunis ja kuiva mäki, sanoi Kalle Arvolle:
"Tässä olisi ihanteellinen talon paikka". "Tätä paikkaa en
myy, tähän tulee kirkko", vastasi Arvo Jutila. Tämä tapahtui
1920-luvulla, seurakuntatalo rakennettiin 1960-luvun alku-
puolella. Pienen matkan päästä löytyi sitten tontti Kalle
Mäkiselle.

Perjantaina maaliskuun 13. päivänä oli Nokian Uutisissa
Nokian seurakunnan omalla palstalla seuraava ilmoitus:
"30-vuotisjuhlahjälmalanpalvelus su 15.3. klo 13 Taivalkunnan
seurakuntatalossa HPE, saarnaa Jouko Kuusinen, liturgina
Markku Koivisto, kanttorina Esko Välimäki, Tottijärven
kirkkokuoro. Jumalanpalveluksen jälkeen päiväjuhla, ohjel-
maa, kahvitarjoilu ja arvontaa yhteisvastuun hyväksi".

Tuossa ilmoituksessa on lyhyesti sanottu tiedot ko. juhlas-
ta. Harras, mieltälämmittävä tilaisuus se oli alusta lop-
puun. "on riemu kun saan tulla sun, Herra, temppeleis"
-virsi kaikui ylistystä juhlakansan suusta. Näin tulkittiin
muutkin laulettu virret. Esko Välimäen johdolla laulanut
Tottijärven kirkkokuoro esitti tilaisuuteen sopivaa kauniis-
ti sointuvaa kuoromusiikkia. Juhlajumalanpalveluksen litur-
ginen osuus kirkkoherra Markku Koiviston johdolla esitettiin
arvokkaaseen Juhlaan kuuluvalla tavalla. Epistolatekstin
luki diakoni Veijo Mölsä.

Odotettu oman kylän pojan herättäjäyhdistyksen toiminnanjohtajan pastori Jouko Kuusisen saarna sai kuulijan mielen herkistymään ja ottamaan vastaan sanaa, josta välittyi aidon, teeskentelemättömän ihmisen ja papin itsensä oikeaksi kokema sanoma kanssaihmisille. Puheesta henki myös läheisen paikan, oman lapsuudenkodin arvostus. Olihan Taivalkunnan seurakuntakoti ollut puhujan kotina lapsuus- ja nuoruusvuosina. Arvattavasti ammatin valinta ei Jouko Kuusiselle ole ollut vaikeata.

Herran pyhän ehtoollisen vietto jumalanpalveluksen päätökseksi juhlisti omalta osaltaan tilaisuutta.

Juhlatilaisuuden kahvitarjoilun olivat järjestäneet Maa- ja kotitalousseuran naiset, jotka useasti muulloinkin ovat tämän tehtävän hoitaneet. Seuran puheenjohtaja Risto Mattila lahjoitti seurakuntatalon tiloihin sijoitettavaksi ison viherkasvin kiittäen yhteistyöstä ja siitä, että on päästy kokoontumaan seurakuntatalon tiloissa.

Päiväjuhlassa puhui jälleen pastori Jouko Kuusinen. Ohjelmaa esittivät pyhäkoululaiset ja päiväkerholaiset sekä vanhusten piirin jäsenet. Pastori Kirsti Leinonen kiitti onnistuneesta juhlasta. Arpajaisten tuotto ja ylimääräisten leivonnaisten myynti kartutti huomattavalla summalla yhteisvastuukeräyksen kassaa.

Kiitoksen ansaitsevat kaikki, jotka olivat osallistuneet juhlanjärjestelyihin. Tästä tilaisuudesta oli saatu erityisen onnistunut kokonaisuus. Tässä yhteydessä on syytä mainita myös talon isäntäväki Pekka ja Raili Nyman ja aikaisempi isäntäväki Saara ja Eino Kuusinen. Heidän panoksensa on huomattava sielujen terveystalon viihtyisyyden vaalinnassa.

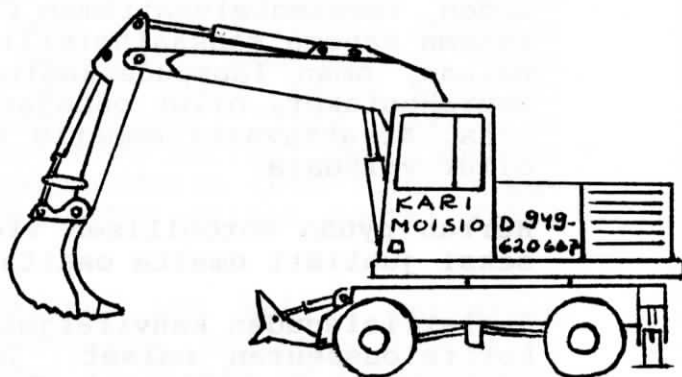
Into Kangasniemi

MAARAKENNUSTYÖT

- perustusten kaivuuta
- pihatöihin
- soran ja maa-ainesten kuljetukset

URAKOITSIJA
KARI MOISIO
Taivalkunta
puhelimet:

400 178 ja 949-620 667

TELENIUKSELLA KYLÄILEMÄSSÄ

Kyllikki ja Erkki Telenius asuvat Kankaantaan kadun varrella Vihnusjärven välittömässä läheisyydessä. Pidän heitä taivalkuntalaisina, sillä he ovat muuttaneet Kankaantaakse vasta muutama vuosi sitten. Sitä ennen he asuivat Taivalkunnassa pitkään. Erkki on syntyjään taivalkuntalainen, välillä ollut muualla joitakin lyhyitä ajanjaksoja. Hänen värikästä ja mukaansatempaavaa kerrontaa elämänsä vaiheista ja kotiseudustaan Taivalkunnasta oli mielenkiintoista kuultavaa. Erkki kertoo:

LAPSUUS

Isäni oli metsätyönjohtajana tehtailija Alastalon metsätyömailla. Hän hoiti myöskin metsänleimauksia. Asuimme Alastalon työväen asunnossa Keskisen pytingissä, joka oli pitkä rakennus. Se sijaitsi nykyisen Viitasen tontilla. Tällä samalla tontilla asui toisen maailmansodan jälkeen Armas Tomperi perheineen. Hän purki tuon pitkän pytingin. Kuitenkin sitä ennen se oli monen ihmisen kotina. Siinä asui ainakin 20 henkeä. Nuo asunnot olivat ahtaita koppeja, joissa oli keittiö ja kamari. Sauna tietysti oli Keskisen tontilla. Ilman sitä olisi ollut vaikeata tulla toimeen. Säännöllisten saunomisten ja peseytymisten lisäksi sitä käytettiin moniin muihin toimiin. Se oli myös synnytyslaitos. Keskisen saunassa minäkin olen syntynyt. Syntymävuoteni on 1914.

Lapsuuteni ajalta muistan sen, kun Alastalon Jussi, sanottiin Janneksi, alkoi rakentaa taloa aivan lähelle. Tähän rakennukseen tuli myöskin kauppaliike. Me lapset olimme auttamassa rakennustöissä, mm. sekoitimme kalkkilaastia. Saimme siitä palkaksi makkaraa. Jannella oli avoauto, jota olimme lykkäämässä käyntiin. Sillä tavalla sitä ei käyntiin saatu. Mutta makkaraa saimme taas palkkioksi.

Lapsuuteni kauniit kesäpäivät vietimme Kosken rannassa eli Nokianvirran rannassa. Tuo meidän uimapaikkamme oli virrassa koulun kohdalla. Siinä oli hyvä uimaranta. Talvella taas olimme ahkerasti laskettelemassa Jutkulassa, joka myöskin on Nokianvirran rannalla, ja jossa sukset ja kelkat sekä reet liukuivat aina jäälle saakka. Sukset tehtiin itse sahalta haetusta pintapuusta, koivupuusta. Tein myöskin parireet ja "onnikankorin" pinkopahvista rekien päälle. Pinkopahvia sain seinistä, kun Joelin pirtti oli purettu. Tuosta purkutavarasta sitten tehtiin Teleniuksen pirtti. Kun äskenmainittu "onnikka" oli valmis, vietiin se Jutkulaan ja laskettiin mäkeä. Tähän "onnikkaan" kuului myös jarrulaite. Myöhemmin tein poljettavan auton, jonka myin Kahilan Eerolle. Valmistamani mandoliinin myin Tuomiston Aarnelle.

Kansakoulua kävin neljä vuotta. Opettajana Taivalkunnassa silloin oli Aleksanteri Siivola. Hän oli hyvä opettaja ja kurinpitäjä. Rouva Siivola oli pikkukoulun opettaja. Minä en käynyt pikkukoulua. Kiertokoulua kävin Jutilan pirtissä ennen kansakouluun menoa. Jatkokoulua käytiin iltaisin. Olin

silloin jo päivisin sahalla töissä. Koulun neljäsluokkalaisilla oli kasvitarhapalstat koulun ulkorakennuksen läheisyydessä mäen rinteessä. Näitä palstoja käytiin kesällä hoitamassa, kitkettiin pois rikkaruohoja, tehtiin harvennusta ja kasteltiin kasveja. Syksyllä saatiin nostaa hyvin kasvaneet juurikkaat talteen. Jatkokoulussa tein käsitöillä höyläntukin vuonna 1928.

Isä osti tontin Jutilalta vuonna 1922, jonka jälkeen alettiin rakentaa pirttiä. Tontti oli kostealla paikalla ja sinne kuljettiin pitkospuita myöten. Sen jälkeen tulivat naapureiksi Katajisto, Jouhtinen ja Mäkinen, myöhemmin tuli muitakin. Isälle oli Alastalon Kalle tarjonnut jo aikaisemmin vuokratonttia. Isä ei vuokratontille alkanut rakentaa, koska hän oli ollut niiden torppareiden joukossa, jotka häädettiin Laukon kartanon mailta väkivalloin kasakoitten avustuksella.

Nykyinen Pihtikorventie tehtiin vasta sotien jälkeen. Pihtikorvessa oli metsänvartijan mökki, jossa asui Salosen perhe. Sinne kuljettiin Lauttalan pihan kautta. Lauttalan eli entisen Pihlajamäen rakennukset on siirretty nykyiselle paikalle toimintansa lopettaneen Tuotannon kaupparakennuksen tontilta. Tarkkaa tietoa ei ole minkä vuoksi tällainen siirtomääräys on annettu. Omenapuut jäivät siirtämättä, koska lupaa siihen ei annettu. Lauttalan sisarukset saivat talon Pihlajamäeltä, sillä he lupasivat hoitaa yksinäisen isännän hautaan, niinkuin tällaisessa tapauksessa asia ilmaistiin.

Pihlajamäen maalla mäen rinteessä oli Taivalkunnan Työväenyhdistyksen tanssilava, jonka sijainti ei ollut kaukana seurakuntatalosta. Kun seurakuntatalo rakennettiin, ei lavaa enää silloin ollut. Työväenyhdistyksenkin oli lopettanut toimintansa. Isä oli tuon yhdistyksen puheenjohtaja. Hän ei hyväksynyt vilppiä, joka tehtiin tansseihin myytävien lippujen kustannuksella. Isä luovutti kaikki asiakirjat Nokian Työväenyhdistykselle. Monet kesäillan tanssi-iltamat kuitenkin lavalla ehdittiin pitää niinä vuosina, jolloin Työväenyhdistys toimi. Muistan kun me pojat kansakouluikäisinä menimme lavan reunalle katselemaan tanssijoita. Lava kun oli mäen rinteessä, menimme sille reunalle, jossa leuka ulottui lavan lattian tasolle. Tuosta näkökulmasta oli jännittävää seurata tanssipareja ja heidän jalkojensa liikettä. Siihen aikaan muotitanssi oli Charleston. Tanssimusiikkia soitettiin hanurilla tai grammarilla. Usein musiikista huolehtivat Suojasen veljekset.

AIKUISTUMINEN

Niinkuin edellä olen jo maininnut, olin sahalla työssä ja jatkokoulua käydessäni. Tein siellä mm. laatikoita, joita toimitettiin mm. kumitehtaalle. Ehdin olla sahalla työssä lähes neljä vuotta, ennakuin sahan toiminta loppui konkursiin. Silloinen maailmanlaajuinen lama aiheutti monen yrityksen kaatumisen ja vaikeuttaen ihmisten toimeentuloa niinkuin tälläkin hetkellä lama tuo vaikeuksia maailmanlaajuisesti. Kumitehdas otti työväkeä, mutta sinne en pyrki-

nyt työhön. Isäni mielipide oli, etten sinne pääsisi, koska hän oli ollut mukana punakaartissa. Lisäksi ehtona kumitehtaalle pääsyyn oli liittyminen suojeluskuntaan.

Alastalon saha ja tiilitehdas menestyivät ennen lamakautta ja Kalle Alastalon kuolemaa erittäin hyvin. Puuta tehtailija osti aina Parkanosta saakka. Tukit uitettiin Kyrösjärven vesireittiä pitkin Siuron kosken alapuolelle, josta puut vedettiin Apu-nimisellä laivalla sahan luo. Tuo laiva myytiin sitten Nokia oy:lle. Olemassaolonsa aikana Alastalon tuotantolaitoksia kehitettiin jatkuvasti. Höyrösaahan, laattikotehtaan ja tiilitehtaan lisäksi tuli höyläämö ja sahatavaran ja höylätyn tavaran kuivaamo. Kalle Alastalo osti Ruotsista ilmaradan, joka siellä oli katsottu kannattamattomaksi. Sekä puutavaran että tiilien siirtämisessä se Nokianvirran yli Tampere-Pori radan varteen huojensi huomattavasti kuljetuskustannuksia. Jaakkolan seisakkeen kohdalla Alastalolla oli oma raide. Tämä ilmarata oli Suomen ensimmäinen. Ennen ilmarataa puutavara oli kuljetettu lotjalla Siuroon. Ilmarataa myöten puutavara kulki "henskeleissä". Muistan pitkän lautataapelirivin, joka sijaitsi Nokianvirran rannalla aina Kassilan rajaon saakka. Ihmettelen miten ne saatiin sopimaan tuolle kapeahkolle rantatasanteelle.

Saha oli sijainnut aikaisemmin lähellä Alestalon rakennuksia, mutta tulipalo hävitti sen. Sen jälkeen sahalaitos pystytettiin Nokianvirran rantaan. Ennen kapinan aikaa sahallla valmistettiin kiväärin tukkeja koivupuusta Venäjälle. Vallankumous siellä aiheutti sen, että noita tärkeitä aseosia jäi sahan varastoon ja niistä tehtiin mm. kirveenvarsia. Myöskin suksen mestoja valmistettiin. Kun sahan toiminta päättyi, jatkoi tiilitehdas toimintaansa Näsiyhtiön nimissä. Tiilitehtaankin toiminta loppui muutama vuosi toisen maailmansodan jälkeen, tulipalo tuhosi sen rakennelmat.

Sahalla sain palkkaa markan tunnilta. Miehen palkka oli 3 mk tunnilta, joskus saattoi saada 3,5 mk. Palkkarahat vein kotiin isälle tai äidille. Kahden viikon palkasta sain itselleni 2 mk. Elokuviissa kävimme jalkaisin Nokialla suojeluskunnan talolla, joka myöhemmin tunnettiin Seurahuoneena. Majakka ja Perävaunu -elokuva on tuolta ajalta jäänyt mieleeni.

Vuonna 1932, kun olin 17-vuotias, pääsin Kihniöön hätäaputöihin isän suostumuksella. Riihiniitun Väinö lupautui huolehtimaan minusta. Gustafson oli kortteeria samassa kämpässä. Keittoruoka valmistettiin takan hiilloksella ja tulella. Pomona tuolla tietyömaalla oli Palo-niminen mies, jolla oli ukkomauseri vyöllä puisessa kotelossa. Hänellä oli musta paita ja sininen kravatti. Jos hän huomasi, ettei kanki tai hakku heilunut, alkoi kova huuto. Lopputilin sai herkästi, jos ei ollut ahkerana.

Sen jälkeen pääsin Pitkäniemen puutarhalle töihin ja olin siellä yli 3 vuotta. Nokian kartanon puutarhalla ehdin olla työssä vajaan vuoden, ennenkuin lähdin sotaväkeen vuonna 1936. Sotaväessä olin Hämeenlinnassa KTR 3:ssa. Olimme Mattilan Eeron kanssa samassa ryhmässä.

Minulla on yksi sisar, joka asuu Ruotsissa. Kaksi veljeä minulla oli. Heistä toinen kaatui sodassa ja toinen kuoli muutama vuosi sitten.

LOPPUTOTEAMUS

Miellyttävä kyläily, tuumin lähtiessäni Teleniuksilta. Olin saanut rautaisannoksen Suomen itsenäisyyden alkuvuosikymmeneen liittyvää tietoa taivalkuntalaisesta elämänmuodosta, joka suurelta osin oli samanlaista kuin muuallakin Suomessa. Nauruhermojeni kutkutti myös sellaiset tarinat, jotka jäivät tästä jutusta pois. Kahvia juodessamme kuulin kertomuksen Järvisen Yrjön grammarista, joka sai epäoikeudenmukaisen kohtelun ja joka vielä rikkilyötynäkin protestoi soittaen silloin kiellettyä ollutta kappaletta "Vapaa Venäjä". Myös hauska kerrottu juttu seppä Santalasta oli tarina, joka sai myötätuntoni osakseen.

Kiitos Teille Kyllikki ja Erkki Telenius.

Into Kangasniemi

-
- Äiti, mikä toi äskeinen asema oli?
 - Että sinä jaksat jatkuvasti kysellä. Mitä sinä siitä?
 - Pikkuveli jäi sillä pois junasta.
-

- Tämä järvi on kuulemma pohjaton.
- Miten se sitten pitää vettä?

Palveleva

JOUKON AUTOKORJAAMO

Nokialla

■ Huollot ■ Testaukset

■ Korjaukset ■ ym. alan työt

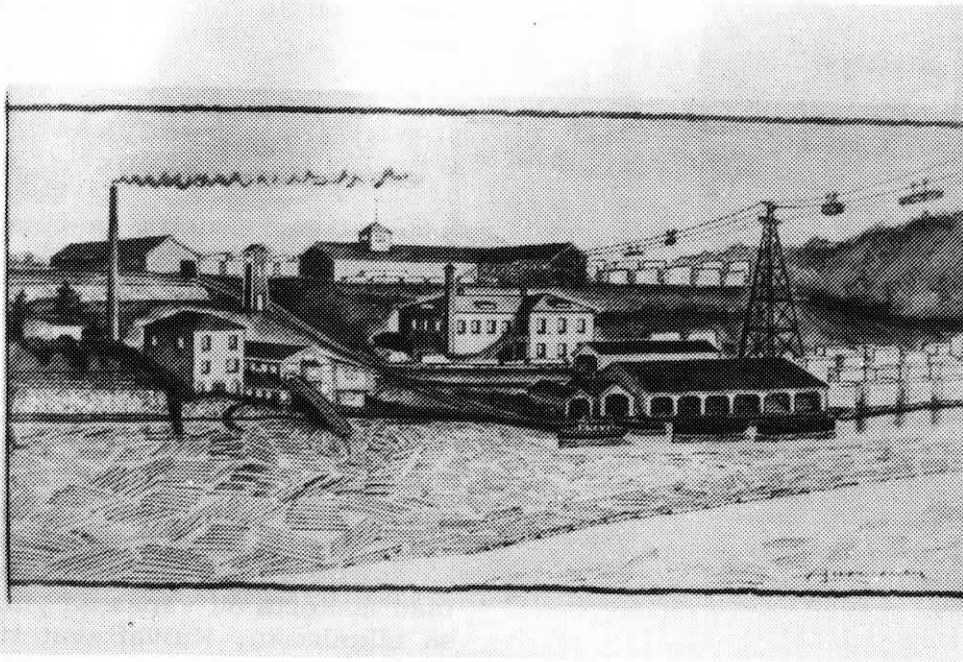
ammattitaidolla

Yrittäjäkatu 3

(931) 422973

Autopuh. 949626347

Yritettiin sitä ennenkin:

Kalle Alastalon elämäntyö on osa Taivalkunnan historiaa. Keski-
viikkona, lokakuun 20. päivänä tulee
kuluneeksi 50 vuotta hänen kuole-
mastaan.

Kalle Alastalo oli hämäläisen
talonpojan poika. Hän osti 22-vuoti-
aana kotitalonsa vanhalta isältään.
Hän piti tilaa ainakin viidennessä
polvessa. Näin kuvaa isäänsä hänen
Anna-tyttärensä vuonna 1931 kirjoit-
tamassaan kouluaineessa: "Ajan van-
hoillisen käsityksen mukaan, ettei
talonpojasta kasvateta herraa, ei
pojalle annettu muuta koulusivistystä
kuin kansakoulutiedot, jonka jälkeen
ovat työ ja yritteliäisyys toimineet
kouluttajina."

Kalle Alastalo osti vuonna 1904
naapuritalon ja muutamia vuosia my-
öhemmin toisenkin asettaen ne yh-
dysviljelyyn kotinsa maiden kanssa.
Nämä tilat olivat Keskinen ja Ylitalo.
Viljelysten kasvaessa pantiin riihiko-
neet käymään höyryvoimalla. Tähän
yhteyteen sopi hyvin myös mylly.
Myllyn käyttö höyryvoimalla vaatii

paljon puuta ja se pisti ajattelemaan,
miten sitä helpommin voisi hankkia.

Vuonna 1904 perustettiin myl-
lyn yhteyteen tavallinen kotitarve-
saha, joka tyydytti talon oman tar-
peen ja suoritti sahauksia myös lä-
himmille naapureille. Sahasta jäänyt
jätetavara käytettiin myllyssä höy-
ryn hankkimiseen. Saha ei kuiten-
kaan ollut pitkäikäinen, neljän vuo-
den kuluttua tuli hävittää sen. Kun
saha uudelleen rakennettiin vuonna
1912 se sijoitettiin Nokian virran
etelärannalle Nokian ja Siuron väli-
maille.

Mieltymys teolliseen toimintaan
saattoi Kalle Alastalon kehittämään
tuotantolaitostaan vähinerin. Parin
vuosikymmenen aikana se muodostui
täysin ajanmukaiseksi teollisuuslai-
tokseksi käsittäen lopulta höyrysa-
han, laatikko- ja tiilitehtaan.

Höyrysaaha oli kaksiraaminen,
varustettu automaattisella tukin-
nostolaitteella sekä valmiin tavar-
an siirtolaitteella. Apukoneista tärkeim-
mät olivat höyläkoneet, joita oli

Kalle Alestalo

kaksi. Kilpailun kiristyessä puutavara-alalla ja ostajien kiinnittäessä entistä enemmän huomiota puutavaran laatuun rakennettiin sahan yhteyteen höyrykuivausuuni, johon ilmakuiva puutavara laitettiin kuivumaan vielä kolmeksi vuorokaudeksi, jotta se voitaisiin toimittaa tarvitsijoille ehdottomasti ensiluokkaisessa kunnossa.

Suomen ensimmäinen ilmarata

Paljon päänvaivaa aiheutti Kalle Alestalolle, miten puutavara suhteellisen huokealla voitaisiin saada rautatievaunuun. Tähän pulmaan löytyi ratkaisu opintomatalla ulkomaille. Niinpä vuonna 1923 valmistui köysirata, joka kuljetti puutavaraa Nokianvirran yli Porin radan pistoraiteelle. Tämä 700 metriä pitkä rata aiheutti huomattavaa kustannusten säästöä. Se oli Suomen ensimmäinen ilmarata, jonka Kalle Alestalo oli ostanut, kun se oli todettu kannattamattomaksi Tornion ja Haaparannan välisessä liikenteessä. Siellä sitä käytettiin ihmisten kuljetukseen.

Ennen ilmarataa puutavara kuljetettiin lotjalla Siuroon ja siirrettiin käsivoimin rautatievaunuun. Ilmaradan jokainen vaunu kantoi 300–600 kiloa yli virran ja pudotti taakkansa automaattisesti rautatievaunuun. Käyttövoiman radalle antoi sähkömoottori.

Puu hyödyksi tiilenteossa

Tiilitehdas valmistui vuonna 1925. Kun sahateollisuudessa jäi huomattavat määrät arvotonta puutavaraa, sai Kalle Alestalo ajatuksen käyttää sahausjätteet tiilitehtaassa. Sen perustamiseen taas olivat houkutelleet seudun mainiot savikerrokset.

Tiilitehdas poikkesi suuresti muista sen ajan laitoksista, joissa tiilenkuivaus tapahtui pääasiassa ulkoilmassa. Alestalon tehtaassa käytettiin hyväksi polttouunia. Tehtaan alakerta oli vapaassa yhteydessä ulkoilmaan. Kuivattavat tiilet oli sijoitettu useampaan kerrokseen tehdasrakennuksen korkeudelle. Polttouunin lämmittämä kuiva ilma kohosi eri kerroksiin ja kuivasi tiilet lyhyessä ajassa. Syksylläkin tapahtui kuivuminen viikossa, kun se vanhanaikaisissa laitoksissa kesti viidestä kuuteen viikkoon.

Tehtaassa oli konevoimin otettu käyttöön mahdollisemman suuressa määrin. Työpäivä oli kahdeksantuntinen ja tuotanto 50 000 tiiltä päivässä. Paitsi tavallisia rakennustiiliä valmistui tehtaassa myös salaojaputkia, kattotiiliä ja myöhemmin ns. hohkatiliä. Alatalon teollisuuslaitoksissa työskenteli yhteensä 100–150 työläistä.

Työ, rasitus ja 1930-luvun taloudellinen lama uuvuttivat tarkokkaan teollisuusmiehen jo 62-vuotiaana. Tiilitehdas jatkoi kuitenkin toimintaansa aluksi Näsi Oy:n ja myöhemmin Rauma-Repola Oy:n omistuksessa aina vuoteen 1948 saakka.

Sirkka Suvanto

ALASTALON MIEHET

**Keskellä isä Juho Malakias
Alastalo**

s. 13.4.1827 k. 27.7.1907

Pojat vasemmalta:

Kalle Filemon Alastalo

s. 2.2.1870 k.20.10.1932

Topias Konstantin Alanen

s. 23.3.1866

Väinö Emil Alanen

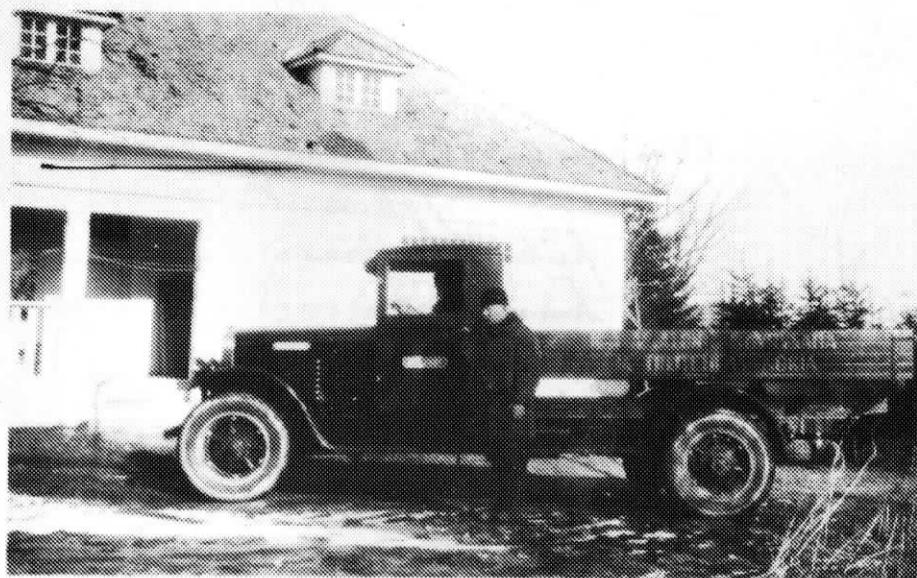
s. 1880

Juho Malakias Alastalo

s. 21.10.1878 k.5.7.1949

Alastalon perheen neljännen polven
isovanhemmat olivat Antti Antinpoika Alanen
ja Eva Vilhelmiina. Viimeksimainittu kuvassa.
Syntymävuosi 1700-1880 vaihteessa.

Tehtailija Alastalon kuorma-auto.

Lavan laidassa teksti:

K. ALASTALON HÖYRYSAHA

JA TIILITEHDAS NOKIA

Konica

Kameralla Onnistut!

Pop super

Hinta vain

395,-

Tämä on Sinulle, joka arvostat
kuvaamisen helppoutta
ja hyviä kuvia!

ELMERIN
EHDOTON

Konica

Kameralla Onnistut!

EFP-J

Hinta vain

165,-

Tämä on Sinulle, joka tarvitset
edullisen kinofilmikameran!

ELMERIN
EHDOTON

Foto Elmeri

Pirkkalaistori 8, 37100 Nokia

Puh. 411 047

KUVITTELE

KAMERALLA

Ylöskannetuista vaivastarkojen v. 1875.

		ml	pen.
Kastamäki	putilan senki Helma et	1	50
	" " Johana	1	50
	" piikan Josefiina	1	—
	" Tuuri Kalle	1	—
	" Antti Ahlajamäki	—	75
	Mäkelän pojat: Kaarlo ja Edlund	1	20
	" tyttäret: Karoliina, Mathilda ja Ida	1	20
	" senki Alfred	1	50
	" piikki Hilma	1	—
	Malakias Paalman	—	40
Kemmolan	Mastalonsen joel	—	60
	" senki Ahlstedt	1	50
	" " Leffanias	1	50
	" piika Wilhelmiina	1	—
	" " Marjaanas	1	—
	Mauno Alexander	—	40
Kasvilan	senki Matti	1	50
	" Viktor	1	50
	Stellinon joel	—	40
	Maria Lund	—	40
Lukhila	Ylisen poika Kaarlo ja Frans	1	20
	" senki Kaarlo	1	50
	" piikan Karoliina	1	—
	" " Eufrooyne	1	—
	Alasen muori Evas	1	—
	" Tuuri Elias	—	50
	" senki Oskar	1	50
	" " Laharias	—	50
	" piika Eufrooyne	1	—
	H. Björk	—	40
H. Moijio	—	40	
Wilhelm Rajalahti	—	80	
	Torpvari Johan Manninen ja tytöt Josefiina	—	95
	Sirrettävä 2.	—	60

	Piirretty	sp.	frans.
Kaapaniemen ryökyvät: Charlotta, Ellen ja Johanna		39	60
" Peltori Toivonen - - -		1	20
" senki Wilhelm - - -		1	50
" " August - - -		1	50
" " Matti Jaakobin poika - - -		1	50
" " Kust. Pirolakka - - -		1	50
" " Malakias Ross - - -		1	50
" " Kaarle Viitala - - -		1	50
" " Kustaa Kapakasta - - -		1	50
" " Kaarle Malakias Niemi - - -		1	50
" " poika Hilma - - -		1	
" " Amanda - - -		1	
" " Johanna - - -		1	
" " Karoliina - - -		1	
" " Melander - - -		1	
" " Eufrosyyne - - -		1	
" " Kustaa Mustelin - - -			40
	Summa	59	70

Wuoden 1874 lisääntulleita väestöllisiä
vairasrakojia:

Jutilan saari - - -	1
Wille Tuomisto - - -	75
Johan Pellanpää tyttärenensä - - -	95
Maria Lund - - -	40
Toorppari Kustaa Kapakka - - -	1
	Summa 4, 10

Lukuisilla Lukkilan Alafella tuli	2, 76
Kärsijä Maunukfella "	2, -
" Lukkilan Ylisellä "	4, 43
Tuomas Pirolahden huoneista "	25, 50
Wilhelmina Ahonin avijonissa "	54, 69
	Summa 89, 31

Wuoden 1874 väestöjoka teksee

Ylös Kannon Puolesta	Koko summa	12, 28
Malakias Alastola		47, 44
		159, 79

27

Kuoron vierot vuonna 1869
 kuittien yhädolla ylös kannettu
 ala mainituista niin kuin Seuraa

Kehmälampi	Pirotin Talo	1	62	
"	Kehman Talo	3	62	
"	Kämälän Talo	3	62	8
Kennola	Jipilän Talo	1	62	
"	D vuori Talo	"	42	
"	mikkolan Talo	1	62	
"	D Talo Eräjärvi		42	4
vastamäki	Juttilan Talo	2	2	
"	Mäkelän Puustholli	4	82	
"	Juttilan vuori		42	7
Memola	Ylinen ja Keskisen Talot	3	62	
"	D vuori Eeva		42	10
"	väry Jari ja Tommetin poi		42	
"	Alastalo	1	62	
"	D vuori muija		42	6
Lukkilampi	Ylisen Talo	2	42	
"	Alasen Talo	2	42	
"	Ylisen Talo		42	
"	Rajatalo		42	5
Haapaniemi	Pitäri	4	82	
"	Sorppari Kopakko		42	5
Kalokangas	Alastalo			37
	Yl. Kannon Puolesta			2
				40

Yhdenkymmäräs Kuvernööri

päätäs niistä valituksista, joita
 Salanhallijat Karl Lukkila,
 Maurits Yliatalo, Karl Hiirikka,
 Maria Kokema, Johanna Sipilä,
 Malakias Mastalo, Karl Ekal-
 tila, Johanna Mikkola ja
 Gustav Matinpöyhkä Piratti,
 Maikki Pikkalan pitäjistä,
 viime Marraskuun 29. päiv-
 änä läänne annetuissa kii-
 jailukissa ovat esittäneet
 yllä mainittu päätöksestä, jolla Kun-
 nalliskullitus mainituissa
 pitäjässä yleisessä kunnan
 välikokouksessa lanatun
 Marraskuun 7. päivänä on
 päättänyt, että se miin kut-
 juttu Saunajärven lie edellä
 nimilätyssä pitäjässä alotet-
 taisiin ensitulevana Kevenä
 valmistettavaksi kullakin
 Saivalkunnan puolelta
 tilan omistajalta taloluvun-

N° 18
 114. M. J. J.
 1871.

Kunnan kassan...
 Kassa...
 1871.

Luovutus - 2 - 40.
 Kassa - - - 40.
 Sijut - - - 40.
 J. P. - 3 - 80.

Valittajain

ja jälkeen, johon päätökseen
 valittajat ovat muutamia ka-
 keneet mainituilla valituk-
 silla, jaista Kunnallishalli-
 tus Piikkalan pitäjässä on
 kunnalta ja selityksensä an-
 laant, niinkuin asiakirjat
 enemmän ylöspäin. Kunnan
 lääninkansliasta, joulukuun
 28. päivänä 1871.

Tämän asian alusmiina päätet-
 täväksi ottanut, ja koska Kunn-
 allishallituksella Piikkalan pitä-
 jässä, C. S. mukaan Keisarilli-
 sen Majestetin armallisuus
 situksessa 6. päivästä Heinäk. 1865,
 Kunnallishallituksesta maatta,
 ei ollut vaitta edellä mainittua
 asiaa Kunnallishallituksessa päät-
 tää, vaan ainoastaan siitä Kes-
 kustella ja lausuntoa antaa,
 niinkuin mainittiin armallisuu-
 sasetuksiin 7. S. päivästä, jentähden
 Kunnan aikiaaksi edellä sanottuun

Kunnalliskokouksen päätökseen
lätew kunnasta.

Tähän tyytyväisten hakikoiden muu-
tosta siihen Keisarilliselta Majes-
teetiltä alamaifilla valituksilla,
jotka seurattuina tältä päätök-
seltä oli vahvistelulta kappialta
yhtiä, yhdeksänkymmenen [90] päivän
kuluessa, luettu yhtiä päivästä, jo-
na päätöksestä saatiin todellinen
tieto, pitää Keisarilliseen Suomalais-
Seuraan Salais asustan Registra-
tionkanttiin annettaman Pat-
ka ja aikw edellä mainittu.

Sivulla 97 B.

H. Nordenström

Alkunnf: i Birkala Moderkyrka den 28. Januari 1872.

af: *[Signature]*
H. Nordenström

[Signature]

Terveisiä Lieksasta

Tuolla Raja-Karjalan kauniilla kaupungilla ja Taivalkunnalla on yhteinen kuuluisa merkkihenkilö lähes kolmen vuosisadan takaa. Hän on Jaakko Stenius, vanhempi; pappi ja maatalousmies, joka sai lempinimen Korpi-Jaakko. Hänen elämäntyöstään kertovat vieläkin Suomen historiankirjat.

Kun otat esiin vanhimman Pielisen historian, siinä kirjoitetaan ajanjaksoista; "Korpi-Jaakon aika" ja "Aika jälkeen Korpi-Jaakon". Henkilökuvaus alkaa: Jaakko Stenius syntyi Pirkkalan pitäjän Memmolan kylän Alaisella vuonna 1704. Memmolan Alainen on nykyinen Alastalon tila. (Vuonna 1765 Alainen jaettiin kahteen osaan, jotka saivat nimet Alastalo ja Ylistalo.)

Vuonna 1704 tilan omisti pitäjänapulainen Märten Stenius. Hän oli vanhaa pappissukua. Isoisät olivat olleet pappeina mm. Pirkkalassa ja Vesilahdella. Märten Stenius kuoli Jaakon ollessa vielä lapsi. Sukulaiset ilmeisesti huolehtivat hänen koulutuksestaan. Valmistuttuaan papiksi hän toimi kappalaisena Uudellamaalla, josta käsin hän haki Pielisen pitäjän kirkkoherran virkaa, johon hänet valittiin.

Pielisen pitäjän pääelinkeino oli silloin metsästys ja kalastus. Saarnoissaan Jaakko Stenius muistutti: "Tulkaas alas vaaroilta ja ruvetkaa viljelemään maata." Itse hän ryhtyi ojituttamaan pappilan soisia maita pelloiksi. Aluksi kansa piti työtä aivan hulluna yrityksenä, mutta pian tulokset näkyivät.

Kun neljännes vuosisataa oli kulunut, Korpi-Jaakon aika päättyi. Hän kuoli tammikuun 20 p:nä 1766. Hänen muistolleen sepitettiin runo, joka silloisella kirjakiielellä oli näin kirjoitettu:

Sururunno Korpi-Jaakolle

"Sai se korvet kasvamahan
kuivana kukoistamahan,
antoi opin oivallisen,
Pielisjärven pitäjällen,
kuinka kuitenkin pitäpi
nijstä niittyjä raketa,
tahtoi tavalla monella
pitäjänsä parautta,
ei se etsinyt etuja
racastanut rickautta,
andoi aldixi omansa,
yhteisen hyvän edestä."

Korpi-Jaakon poika jatkoi isänsä työtä. Hänet tunnetaan historiassa Koski-Jaakkona. Perheen kolmannenkin polven edustaja hoiti Pielisen kirkkoherran virkaa.

Lieksan kaupungin uuden kirkon välittömässä läheisyydessä, valkoisten orvokkien kaunistamana on tämän karjalaistuneen länsisuomalaisen suvun useat hautakivet.

Nyky aika sykkii Lieksassa, jossa historiasta muistuttaa kaksi valtaväylää; Korpi-Jaakon katu ja Koski-Jaakon katu.

Sirkka Suvanto

KOTILEIPOMO NISU-NIKKAREISTA IRMELI HEI!

HYVÄT ASIAKKAAMME:

● MUISTATHAN KOTI-LEIPOMOMME YKSILÖLLISET JA MAISTUVAT TUOTTEET.

● LEIVOMME MYÖSKIN JUHLIISI VOILEIPÄKÄKUT, TÄYTEKAKUT, PULLAKRANSSIT, KUIVAKAKUT SEKÄ PIKKULEIVÄT JA TIETYSTI KAIKKI VOILLA.

PAISTOTUORETTA TAVARA
MYÖS LAUANTAISIN

MYYMÄLÄ
KOTILEIPOMO

NISU-NIKKARIT KY
TOHLOPINKATU 15
puh. 444 485

LEIPOMON
MYYMÄLÄ
PALVELEE SINUA
JOKAISENA
ARKIPÄIVÄNÄ
SEURAAVASTI:

MA-PE 9.00-17.00
LA 9.00-12.00

PS. Meiltä voit tilata myös orkesterimme J.J.Cavaljeerin, joka soittaa juhlanne onnistuneesti ja tekee tilaisuudestanne ikimuistoisen.

Varaathan ajoissa
puh. koti: 931/414 492, työ: 931/444 485.

Sherlock Holmes tervehtii työtoveriaan:

- Huomaan, että olet siirtynyt pitkiin kalsareihin, rakas Watson.
- Mistä päättelet?
- Olet unohtanut päällyshousut.

Vanha rouva on ensi kertaa helikopterin kyydissä. Hän sanoo lentäjälle:

- Voi hyvänen aika, miten täällä vetää. Ettekö voisi pysäyttää katolla olevaa suurta tuuletinta?
-

TIETOVISA

1. Talvisota alkoi 30.11.1939. Neuvostoliitto antoi O.V. Kuusisen muodostettavaksi 1.12.1939
 - A) Karjalan autonomisen tasavallan hallituksen
 - B) Suomen demokraattisen hallituksen
 - C) Leningradin alueen hallituksen
2. Talvisodan aikana ja myöhemminkin laulettiin marssilaulua "Kotikontujen tienoita tervehtien ...". Sanat tähän lauluun teki
 - A) F.E. Sillanpää B) M. Waltari C) V.A. Koskenniemi
3. Lokakuussa 1939 puhuttiin paljon lyhenteestä YH. Se oli lyhennys sanoista
 - A) Yleinen huoltojärjestely
 - B) Yleinen hälytysvalmius
 - C) Ylimääräiset harjoitukset
4. Talvisodan alkaessa oli Suomen tasavallan presidenttinä
 - A) K. Kallio B) Svinhufvud C) R. Ryti
5. Asukkaita (siirtolaisia muutti Karjalasta, Neuvostoliitolle luovutetulta alueelta, muualle Suomeen 1939-1940
 - A) yli 520 000 B) yli 420 000 C) yli 320 000
6. Talvisodassa kaatui suomalaisia
 - A) 31 265 B) 23 157 C) 16 673
7. Väinö Linnan kirja "Tuntematon sotilas" päättyy sanoihin
 - A) Aika velikultia
 - B) Sota oli loppunut
 - C) Onnellisesti ohi
8. Toisen maailmansodan aikan mainittiin nimi "Stalinin urut". Ne olivat
 - A) Rintamalla käytetty soitin
 - B) Erään sotilasoperaation nimi
 - C) Raketinheitin
9. Tunnettiin omiensa keskuudessa peitenimellä "KOBA".
 - A) Hitler B) Stalin C) Mussolini
10. Kansalliseepoksemme Kalevala alkaa sanoilla
 - A) Lyökäämme käsi kätehen ...
 - B) Veli kulta, veikkoseni ...
 - C) Mieleni minun tekevi ...

Oikeat vaihtoehdot viimeisellä sivulla.

NOKIAN TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖ

AJANKOHTAISTA JA AJATONTA KESÄTEATTERIA

MIKUMÄRDISSÄ ON KESÄ -näytelmän kirjoittaja, virolainen näytelmäkirjailija HUGO RAUDSEPP on ajattomasti kuuluisa. Hänen näytelmistään on Suomessa eniten näytelty juuri "Mikumärdi" ja Pyynikin kesäteatterisakin 70-luvulla esitetty Vetelys. Molemmat näytelmät ovat kansankomedioiden helmiä.

Mikumärdissä on kesä -kansankomedia on valittu Nokian Työväen Näyttämön ylläpitämän KENNONNOKAN KESÄTEATTERIN kesän 1992 näytelmäksi juuri ajankohtaisuutensa ja, kuten nimikin sanoo, kesäisen hauskan ilmapiirinsä vuoksi.

Näytelmässä tiivistyvät kaikki hyvän kesäisen huvinäytelmän ainekset: monitahoisesti ristikkäiset rakkaushuolet, niiden aiheuttamat osin rajutkin tunteenpurkaukset, monenlaiset kommellukset, tappelunnujakat jne, kaikki luonnollisenkauniin lavastuksen ympäröimänä.

Näytelmän tapahtumat sijoittuvat 30-luvulle, Viron itsenäisyyden aikaan. Näytelmän ajankohtaisuus piilee juuri tässä. Kadottihan Viro itsenäisyytensä yli 50 vuodeksi - ja saa sen nyt takaisin. Mitä yhteistä näytelmällä ja Viron itsenäistymisellä on?

Mikumärdin suurtilan Virossa omistaa asemastaan tietoinen Jaak Jooram. Tilan torppareita näytelmässä edustaa torppari Juri Tomusk. Torppareiden itsenäisyystaistelussa isäntä aikoo aidata Jurin torpan osoittaakseen mahtinsa alistetun yli. Torppari potkii julmetusti vastaan - ja itsenäistyy.

Viron nykytilanteessa tästä syntyy miellelyhtymä: Mikumärdin suurtila kuvaa ikäänkuin Neuvostoliittoa ja torppari Viroa. Kaiken eripurana jälkeen sopu kuitenkin syntyy niin elävässä elämässä kuin näytelmässäkin. Tosielämän sovun synnyn tiedämme. Näytelmässä se syntyy todella ratkiriemukkaiden kommellusten, juonien ja rakkauden kautta.

Pääasia näytelmässä on kuitenkin kesäisen hauska komedia Kennonnokan todella luonnonkauniin kesäteatteritilan syleilyssä.

Pauli Lehtonen
näytelmän ohjaaja

Paakirjoitus

Nokia 4.3.1992

Taivalkuntaan lisää pyydyksiä

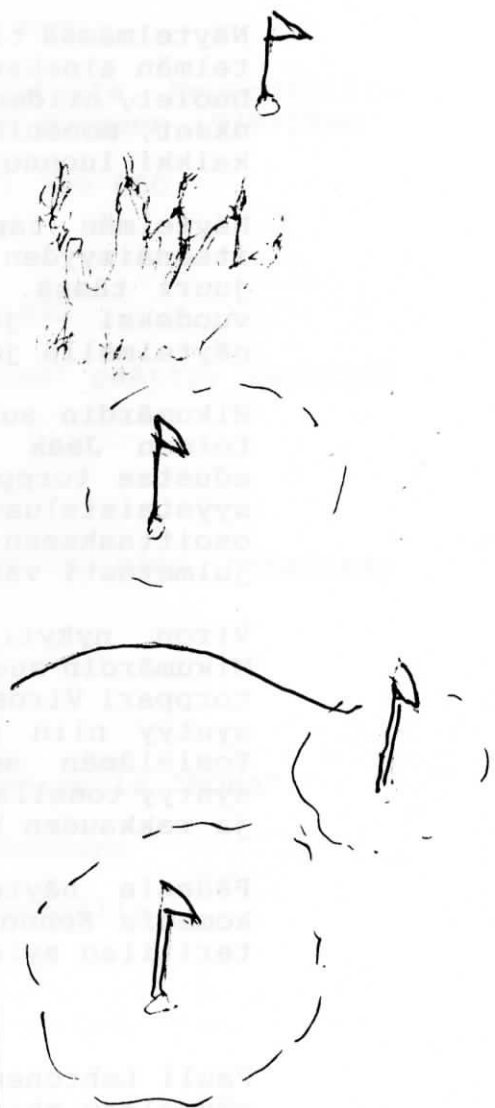
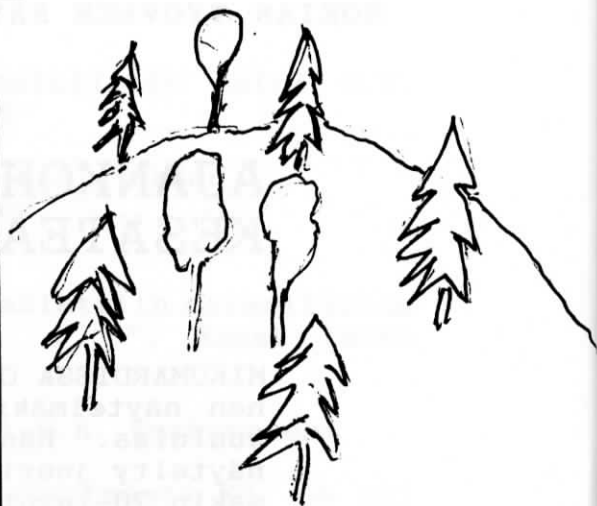
Nokialainen golf sai uutta vauhtia mailaansa, kun parisen vuotta takunut osakesotku saatiin vihdoinkin selväksi ja uusi omistajapohja nokialaiskäsiin. Tämän jälkeen itse harrastusta on mahdollisuus kehittää ja ennen kaikkea saada uusia pelaajia. Niitähän golf ennen kaikkea tarvitsee.

Taivalkunnassa sijaitseva kenttä päärakennuksineen ei riitä tulevaisuuden tarpeisiin. Usean vuoden päättäjien pöytälaatikoissa olleet suunnitelmat olisi nyt otettava uudelleen eteen ja pohdittava, mitkä niistä ovat toteuttamiskelpoisia.

Muutama vuosi sitten alueella olevan Tupuvuoren rinteelle suunniteltiin jopa laskettelukeskusta, mutta nykyisellään haave tuntuu liian huimalta ja toivottavasti sen rakentamisesta Nokialle ei enää vakavissaan puhuta. Sen sijaan alueelle esitetyssä mökkikylässä saattaa olla tulevaisuuden tarpeille hyvin menestyvä kokonaisuus. Murtomaahiihtokeskuksen sijoittamista Taivalkuntaan pitää niin ikään pohtia uudelleen. Ja mikäli mökkikylä ja muut alueen talvipyydykset tuovat alueelle merkittävästi lisää väkeä, paranevat alueen muutkin palvelut, esimerkiksi kulkuyhteydet. Lähiaikojen suuri kysymysmerkki on vanha tuttu ratsastuskoulu. Onko sen paikka sittenkin Taivalkunnassa, jos alueesta todella suunnitellaan isompaa vapaa-ajan harrastuskeskusta?

Onnea matkaan

Kaikki palvelut eivät sentään Nokialta lennä muualle. Iso valtakunnallinen matkatoimisto on lähtenyt, mutta toiminta siirtyy yksityisen yrittäjän harteille. Tänä laman aikana todella piristävä asia, jolle toivottavasti nokialaiset osaavat antaa arvoa.

Taivalkunnan mökit saavat kaavansa

Taivalkunnan koulun lähelle kaavoitetaan mökkikylä.

Golfareille markkinoitavia vapaa-ajan asuntoja nousee ehkä 50-70.

Nokianvirran ja Taivalkunnantien väliin, koulun viere rinteelle sovitellun kylän suunnitelmat makasivat jässä viime vuodesta. Hanke eteni maanantaina, kun kaupunginhallitus hyväksyi periaatteensa yhdeksän hehtaarin alueen kaavoittamisen.

Rantatontti kaupungille

— Kaupunki varaa itselleen yhden rantatontin, jonka käyttötarkoitusta ei ole määrätty, apulaiskaupunginjohtaja **Matti Vetenranta** tähdentää.

Rantatontti voi jäädä kaupungin omaan käyt-

töön. Nokia aikoo samalla ostaa Tupsuvuoren rinnealueelta noin 10 hehtaarin metsäpalstan 100 000 markalla. Kauppaa perustellaan Tupsuvuoren käytön helpottumisella.

Golfareille omat luukut

Kaavoitettavan maan vesihuollon järjestää mökkikylää varten perustettava yhtiö. Kaupunki ei osallistu hankkeeseen muuten kuin kaavoituksellisesti.

Mökki- ja rivitalomaisia asuntoja on tarkoitus kaupata ensisijaisesti golfia viereisellä kentällä pelaaville. Mahdollisuudet murtomaahiihdon alueellisen keskuksen tekemiselle Taivalkuntaan ovat vielä avoinna. Sen sijaan Alastalo-suunnitelmaan sisältyvä ratsastuskoulu tuskin ilmestyy kentän liepeille.

Loma-asuntoja golfin pelaajille

Nokian länsipuolelle Taivalkuntaan nousee lähivuosina 40 loma-asuntoa. Talviasuttavat loma-asunnot tulevat lähelle Nokian golf-kenttää.

Suunnitelmien mukaan juuri golfin harrastajat voisivat olla kiinnostuneita asunnon ostamisesta läheltä kenttää.

Hannu Kossila on esittänyt yhdeksän hehtaarin maa-alueen kaavoittamista loma-asunnoille. Tilat sijaitsevat Nokianvirran ja maantien välillä.

Kaupunginhallitus esittää kaavoitukseen liittyvän sopimuksen tekoa ja Vappu Kossilan omistaman 10 hehtaarin metsäpalstan ostamista. Ennen rakennustöiden aloittamista alueen vesihuolto pitää saattaa kuntoon. Lisäksi kaupunki haluaisi alueelta yhden rantatontin. Sen käyttötarkoituksesta ei ole päätöstä.

Hamulehti 3.3.

Nokian Uutiset 4.3.92

Jos ja kun edellisen sivun ja tämän sivun lehtileikkeissä mainitut hankkeet toteutuvat, paranevat tietysti liikenneyhteydet, kaupan palvelut ja kotitalouksien vedensaanti. Liikenneyhteyksien parantuessa ja vilkastuessa on tarpeellinen kevyen liikenteen väylä. Kaikki tuo merkitsee myös sitä, että Taivalkunnasta tulee haluttu asuinpaikka, jos vain on halukkaita tontin myyjiä. Asukasmäärän lisääntyessä ei ole pelkoa, että kylän koulu lopettaisi toimintansa.

KOULUN SIVUT

Luokka Klassen	1. Eturivi vas. Framsta raden	2. rivi vas. raden	3. rivi vas. raden	4. rivi vas. raden
1.	Simo Sipilä 2 lk	Anette Järvinen 4 lk	Mikko Väisänen 2 lk	Bettina Hell 4 lk
2.	Antero Saramies 1 lk	Jaakko Saramies 4 lk	Hanna Kortessuo 3 lk	Kaisa Isomäki 5 lk
3.	Janne Lehtinen 1 lk	Kalle Nyman 4 lk	Antti Alhajärvi 3 lk	Heli Leivo 5 lk
4.	Markku Kannas 1 lk	Marjo Hell 4 lk	Joonas Haukijärvi 3 lk	Teemu Evikoski 6 lk
5.	Juha Mäkelä 1 lk	Eveliina Mattila 4 lk	Suvi Sorva 3 lk	Marja Järvinen 5 lk
6.	Pasi Pyykkö 1 lk	Essi Hynninen 4 lk	Johanna Lehtinen 3 lk	Juri Haukijärvi 6 lk
7.		Minna Rintala 4 lk	Mari Rintala 3 lk	Sari Tuomisto 6 lk
8.		Jani Telenius 4 lk	Sanna Kunnas 2 lk	Riina Hynninen 6 lk
9.				Antti Huhtinen 5 lk
10.				
11.				
12.				Anne Mäkelä
Opettaja Läraren				Heikki Ojala
Poissa Saknas				

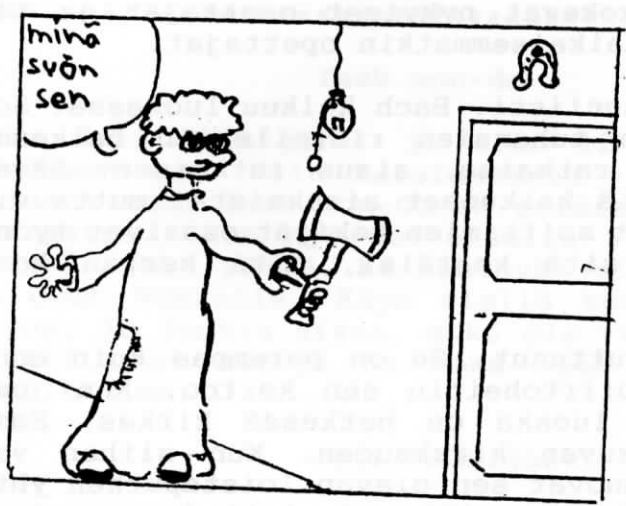
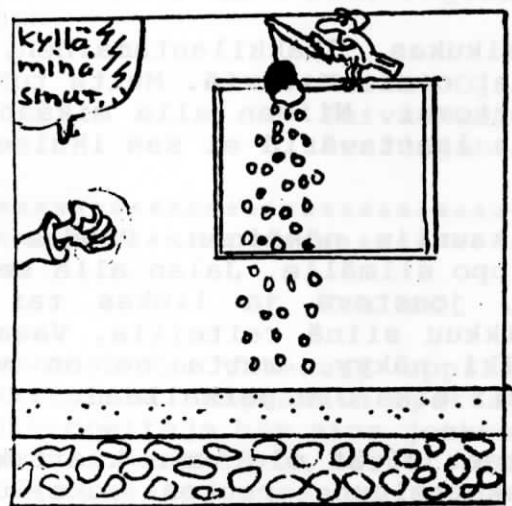
ENSILUMI

40

HETKEN PÄÄSTÄ

Tekijä: JYRI HAKKARIN 6-11

TAIVALKUNNAN ALA-ASTE

Ympäristö muuttuu. Taimet kasvavat. Suuret puut vanhenevat ja kuivuvat. Niin koulun kuulu, kaunis mäntykuja. Koulurakennuskin rapistuu - tietty. Uusi hattu - vesikatto - antaa kuitenkin varmuutta tulevaisuuteen. Sisukset säilyvät, kun yläkuori on pitävä. Vai säilyvätkö ne sisukset?

Vedän ulko-oven auki. Teräs ja lasi on tehnyt oven tukevaksi ja kestäväksi. Eteisessä on uudet matot. Niin kura ja lumi - sekin tietty - on lattialle pahasta. Niskaan tipahtaa pari suurta vesipisaraa. Vaikka on talvi ja pakkanen, niin vesi tippuu eteisen räystäältä. Siellä on vielä paljon jäätä, mistä sulaa ja tippua juuri sopivasti kauluksesta sisään. Lämpöeristys kyllä eteisen katossa on, mutta mikä sitten, kun se ei toimi ...

Eteisen lattia on pirteän laikukas. Shakkilautamainen. ei kuitenkaan säännöllinen. Laatat ovat kestäviä. Mutta tuhannet märät askeleet ovat armottomat. Niiden alla mikään ei pysy muuttumattomana. Ja samaa laattaväriä ei saa ikuisesti varastostakaan.

Liikuntasalin lattia on kauniin näköinen. Puhdas puu lakkakerroksen alla on helppo silmälle. Jalan alla se on myös miellyttävä: lämmin, joustava ja liukas tai ei liukas. Höyläpenkkikin liikkuu siinä raiteilla. Vasaran putoamisen aiheuttama jälki näkyy, mutta se on vain merkki elämästä, joka toimii eikä ole paikallaan.

Raput kertovat vuosista. Kaiteet eivät ole vain käsitukia. Niitä voi käyttää myös lasketteluun, puukon kokeiluun, käteen sattuneen kovan esineen alustana - rumpuna. Tämä on hionut, kovertanut, pyöristänyt kaiteita. Samalla nekin kertovat toiminnasta. Mikään ei ole paikalleen pysähtynyt. Eteenpäin! Niinpä rappuset ovat mm. opettajille oiva kuntopiirin paikka. Tämän kokevat nykyiset opettajat ja tämän ovat varmasti kokeneet aikaisemmatkin opettajat.

Vanha harmoni soi kauniisti. Bach kaikuu luokassa. Soittimen lakkapinta on tuhansien risteilevien halkeamien kuvioima. Pinta ei ratkaise, sisus ratkaisee. Sävelet ovat jo vuosikymmeniä kaikuneet sisuksista, mutta vielä niitä riittää. Vanhat soittimien tekijät osasivat työnsä. Ei nykyinen piano sitä kestäisi, mitä kerran koottu harmoni.

Sähkö on sen sijaan muuttunut. Se on parempaa kuin ennen. Ainakin diaheitin ja piirtoheitin sen kertoo. Kun jomman kumman sytyttää, niin luokka on hetkessä kirkas. Samoin loisteputki antaa hehkuvan kirkkauden. Kun siihen vielä yhdistyy kuristajan (sanovat sen olevan loisteputken yhteydessä) yhtenäisen kova hurina, jää vanha hehkulamppu pimeästi toiseksi.

Koulun ympäristö on muuttunut, mutta ei siis sisustakaan ole saanut pysyä entisellään. Eteenpäin on menty. Lastut ja säleet on lentänyt ja aika kupannut. Parempaanko? Paikoitellen, paikoitellen ei.

Entä ruokala? Tuo koulun sydän. Betoniseinät ovat turvalliset. Ne eivät haudo ääniä, vaan päästävät ne heti valloilleen moninkertaisina. Väri ei ole enää tasainen seinissä. Oppilaitten taiteelliset kyvyt ovat loihittineet niihin upeita taideteoksia. Joten jos ruoka ei maistu, voi ihailla seinillä olevia maisemia, hevosia, lintuja ... Ja lattia ei huoli, vaikka soosi ja maito kaatuisi siihen. Vuosien jo edelliset vastaavat läikät saavat vain lisäilmettä, kun uutta kaatuu päälle. Ei peseminen, ei vahaaminen, ei mikään muuta vanhaa muovimattoa paitsi ruoka-annos.

Ja näkymä ruokalasta mäntykujalle on upea. Vain puitten oksien kuivuminen kertoo, että aika nakertaa kaikkea. Koulukin oli ennen nuori. Maali juuri kuivunut.

Vanha kanala ei tule enää näkyviin. Paksu sammal rappusilla kertoo omaa tarinaansa, joka ei enää nykyaikana kuulu kouluun.

Heikki Ojala
Taivalkunnan ala-aste
koulunjohtaja

Kouluni

Koulussa on yhteensä oppilaita 31 ja opettajia on kaksi vakituista. Englannin opettaja käy kaksi kertaa viikossa ja luki-opettaja käy aina joskus. Koulun pihassa on jalkapallokenttä. Kesällä on keinut pihassa. Meillä on myös aika pieni liikuntasali, jossa pelaamme ja leikimme kaiken laista.

laati Teemu Evikoski 6.1k

Taek won-do

Olen Jyri Haukijärvi ja olen 12-vuotias. Minä harrastan Taek-won doa. Olin karatessakin vähän aikaa, mutta se ei ollut kivaa. Taek won-do on peräisin Koreasta. Se on hieno harrastus. Olen nyt keltaisella vyöllä. Harjoitukset ovat melkein joka päivä. Ne kestävät yleensä puolitoista tuntia ja ovat Nokialla. Käyn siellä koulukaverini kanssa. Olen käynyt jo jonkin aikaa, enkä ole vielä kyllästynyt. Kaverit siellä ovat kivoja ja koko Taek won-do on tosi hienoa, suosittelen.

Jyri Haukijärvi 6.1k

Kirjoitelma Jani Teleniuksesta ja
 Jaakko Saramiehestä

Minä ja Jani ajelimme mönkiällä ja mopolla. Me olemme tehneet jo ykstoista sataa mönkiälle. Meillä on paljon suunnitelmia kesäksi. Kerron erään. Aiomme lähteä telттаilemaan Teernijärven isoon saareen. Paha vaan, kun meillä ei ole telttää. No täytyy ostaa.

Jaakko Saramies 4.1k

Kotiseutuni Taivalkunta

Kotiseutuni on Taivalkunta, rauhallinen ja pieni paikka Nokialla. Täällä on golfkenttä ja tänne kaavaillaan mökkikylää, hiihtokeskusta ja laskettelurinnettä. Mutta toivottavasti niitä ei tule. Vaikka olisihan siinä keino saada lisää kulkuyhteyksiä, parempi tie ja enemmän harrastusmahdollisuuksia. Mutta sitten tänne tulisi kaiken maailman väkeä. Parempi näin ilman laskettelurinnettä, mökkikylää ja hiihtokeskusta.

Sari Tuomisto 6.1k

Kotiseutuni

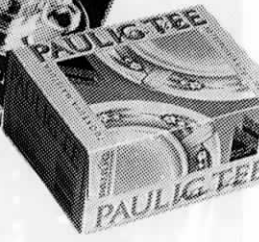
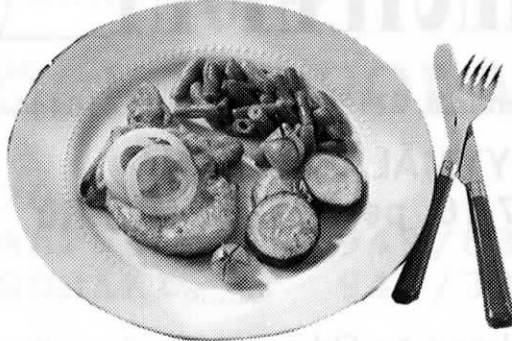
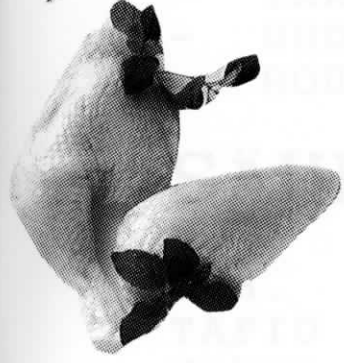
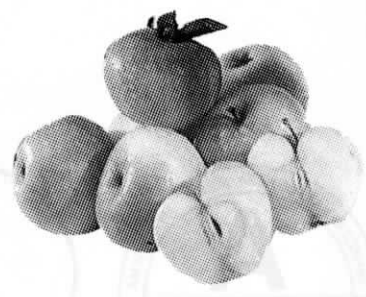
Minun kotiseutuni on Taivalkunta. Se on pieni, mutta kaunis paikka. Täällä on golfkenttä ja siksi kesällä on kamala liikenne. Toivottavasti tänne ei tule mökkikylää, koska silloin liikenne lisääntyy vieläkin enemmän. Tänne aiotaan hiihtokeskusta, ja minun mielestäni se ei saisi tulla, koska silloin ei täällä olisi mitään rauhaa.

Heli Leino 5.1k

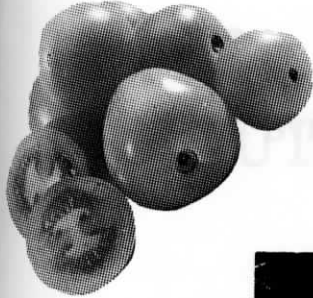
Kotiseutuni

Minä asun Taivalkunnassa. Täällä joka vuodenaikana on kaunista. Minun mielestäni tänne ei pitäisi rakentaa laskettelurinnettä, koska tänne tulee vielä enemmän väkeä mitä täällä jo kesällä on tarpeeksi. Mutta sitten jos tänne vielä tulee laskettelurinne, niin täällä olisi sekä talvella että kesällä paljon ihmisiä. Minun mielipiteeni on tällainen

Taivalkuntalainen koululainen

Edulliset herkkeitä tarjoaa

Löytis Oy
• KAUPPAKATU 1-3 p. 423 350, 423 351 • ROUNIONKATU 50 p. 421 833
Av. ark. 9-19, la 9-16 Av. ma-to 9-18, pe 9-19, la 9-14

NOKIAN SÄHKÖTERIJÄT

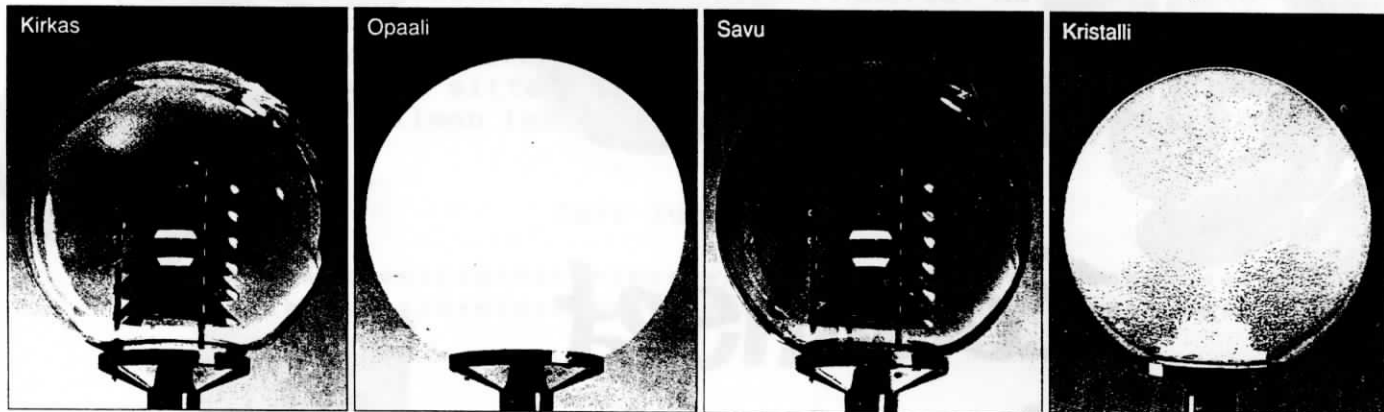
Myllysaarentie 8, 37120 NOKIA, puh. 416444

MYYMÄLÄ AVOINNA
ma-to 7-16, pe 7-17, la suljettu

Ulkovalaistuksen tyylikkyyttä upeimmillaan

Alppi-valaistus

Aurinko-sarja AT-4500

990,-

790,-

990,-

870,-

Uutuuksia, joiden valaistusvaikutelma on nähtävä

AT-4500 ryhmä: teho 125W Hg, 230 V, 50 Hz, kompensoitu,
Ø 450 mm, IP 23

AT-4500 sn:o 45 910 52-8 kupu kirkas, käpy sisällä

AT-4500 sn:o 45 910 54-4 kupu opaalin värinen, ei käpyä

AT-4500 sn:o 45 910 56-9 kupu savun värinen, käpy sisällä

AT-4500 sn:o 45 910 58-5 kupu kristalli, ei käpyä

AT-4501 ryhmä: teho 80W Hg, 230 V, 50 Hz, kompensoitu,
Ø 450 mm, IP 23

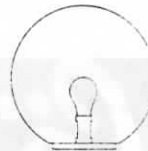
AT-4501 sn:o 45 910 62-7 kupu kirkas, käpy sisällä

AT-4501 sn:o 45 910 63-5 kupu opaalin värinen, ei käpyä

AT-4501 sn:o 45 910 64-3 kupu savun värinen, käpy sisällä

AT-4501 sn:o 45 910 65-0 kupu kristalli, ei käpyä

Ø 450

MYÖS NELJÄN VALAISIMEN AURINKORYHMINÄ - NIILLÄ VALAISTAAN
HELPOSTI JA NÄYTTÄVÄSTI SUURETKIN ULKOALUEET

- olakkeellinen pylväs, galvanoitu 4 m 640,-

- betonijalka kauluksineen 280,-

- elohopeahöyrylamppu 80 W ja 125 W 52,- / 48,-

SÄHKÖASENNUKSET

- VARASTOMYYNTI
- UUDESSA OSOITTEESSA
ROUNIONKATU 120

SÄHKÖ KAAPPOLA

PUH. 420 700
 TAPIO KAAPPOLA 949/637837
 MAUNO ISOMÄKI 949/339130

SÄHKÖSUUNNITELMAT

SAMAN KATON ALTA

NOKIAN SÄHKÖSUUN- NITTELU OY

PUH. 421099
 KARI VALKAMA

TULE TUTUSTUMAAN

PUH: 400 045

**MESTARI
LUKKOSEPÄT**

- LUKOT
- HELOITUKSET
- AVAIMET
- AUKAISUT
- SARJOITUKSET
- ASENNUKSET
- HUOLLOT
- LUKITUS-SUUNNITTELUT
- RIKOSILMOITUSLAITTEET

VALTUUTETTU
ABLOY- JA BODAHUOLTO

NOKIAN LUKKOHUOLTO Ky

Yrittäjäkatu 20 puh. 415 700, 415 707

Puh. iltaisin Haapaniemi 400 065

MUUTTOVALMIITA RIVITALOASUNTOJA NOKIALLA

As Oy Liukuslahti, Uulantie 4, Nokia

Tilavia perheasuntoja hienolla paikalla Liukuslahden rannalla, jossa uimaranta ja venepaikat. Persoonallisia I- ja II-tasoratkaisuja, erinomainen varustetaso, esim. maakellari, keskusimuri, apk.

Huoneistotyypit ja hinnat:

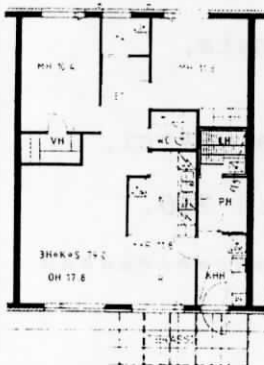
3 h + k + s + autokatos	76—86,0 m ²	588.200—648.400,—
4 h + k + s + autotalli	103—103,5 m ²	765.500—769.000,—
5 h + k + s + autokatos	106,0 m ²	739.800,—

As Oy Rälssipuisto, Rälssikatu 4, Nokia

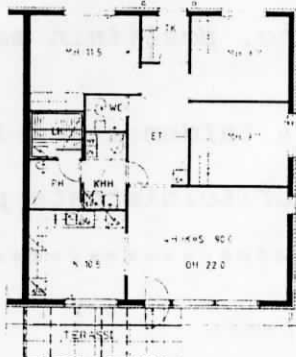
Uusia hyvätasoisia ja huolella rakennettuja asuntoja. Toimivat I-tasoratkaisut. Vesikeskuslämmitys, autokatos, grillikatos. Viihtyisä piha-alue ja ympärillä laajat puisto- ja järviolueet.

Huoneistotyypit ja hinnat:

2 h + k + s + autokatos	67 m ²	476.000,—
3 h + k + s + autokatos	79 m ²	549.400,—
4 h + k + s + autokatos	90 m ²	598.300,—
5 h + k + s + autokatos	106 m ²	678.800,—

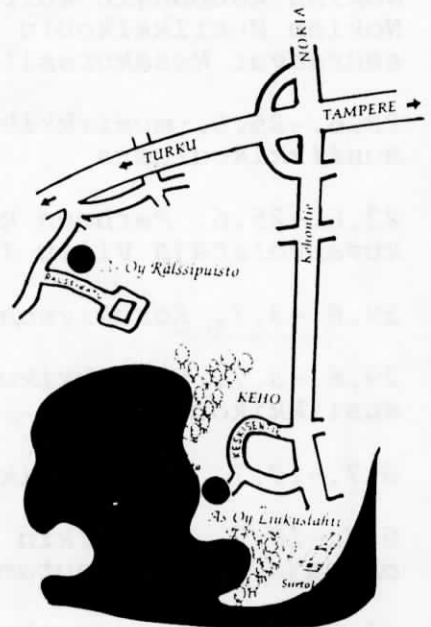

3H-K-S 79,0

4H-K-S 90,0

Unelmapaikalla
oma puistotontti
Pyhäjärven rannalla

TULEVAA ASUNTOTUOTANTOA:

As Oy Telapuisto

Os. LÄHDENIITYNTIE 15

Uutta suunnittelua ja asumismuotoa edustava kodikas luhtitalo omalla sisäänkäyntiparvekkeella.

Asunnot 2-4 h + k + s valmistuvat v. -92 kesällä. Varaa nyt uusi asunto - Telapuistosta saat sen alle ASP-hinnan!

TERVETULOA TUTUSTUMAAN!

JOUSTAMME KAUPPAEHDOLLISSA JA
ANNAMME EDULLISTA OSALAINOITUSTA.
VAIHTOMAHDOLLISUUS.

HALES OY

RAKENNUSLIIKE PUH. 420 144
Yrittäjäkatu 22 37100 Nokia

Vuoden taidetapahtuma Nokialla

NOKIAN 4. KUVAVIIKOT

Kerholassa ja Taidetalolla

9.-31.5.92, av. klo 11-18, la 11-15.

Opastetut esittelyt päivittäin klo 14.

Tuula Lehtinen, Erkki Pirtola, Sinikka Palonen, Elisa Aro, Tero Lounas, Reijo Mörö ja Johanna Vuoksenmaa.

Veistoksia, maalauksia ja videoinstallaatioita !

Järj. Kulttuurilautakunta

Nokian kaupungin kulttuurilautakunta, Nokian Kuvataiteilijat ry, Nokian Musiikkikoulu ja Nokian Työväenopisto järjestävät yhdessä seuraavat kesäkurssit Siurossa, Knuutilan talonpoikaismiljöössä:

22.6.-25.6. musiikkikurssi nuorille, ohjaajat Nokian Musiikkikoulusta

22.6.-25.6. Perheen keramiikkakurssi, ohjaajana tallinnalainen kuvanveistäjä Villu Jaanisoo ja kuvataideohjaaja Terhi Pönni

29.6.-3.7. Korukivenhionnanjatkokurssi, ohjaaja Jukka Heinonen

29.6.-3.7. Musiikkikurssi nuorille, ohjaajat Nokian Musiikkikoulusta

6.7.-10.7. kevytkivikurssi, ohjaaja kuvanveistäjä Tero Lounas

6.7.-10.7. Tropiikin hehku ja lento, posliinin maalausta, ohjaaja Riikka Hautamäki

13.7.-17.7. maalauskurssi, ohjaaja taidemaalari Ilkka Väätti.

Lisätietoja kursseista saa kulttuuritoimistosta p. 418 350.

TIETOVISAN OIKEAT VAIHTOEHDOT

1. B	2. A	3. C	4. A	5. B
6. B	7. A	8. C	9. B	10. C

KESÄAJAN ASIONTILIIKENNE

Viimekesäiseen tapaan LAUTTAKYLÄ OY:n bussi kulkee maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina kesä-, heinä- ja elokuussa siihen saakka, kun koululaisvuorot alkavat liikennöinnin. Aikataulu on sama kuin viime kesänä. Muistin virkistämiseksi julkaistaan vielä aikataulukin.

Klo		Klo
8.15	NOKIA	-
8.25	SORVA	-
8.40	TOTTIJÄRVI	12.15
8.45	MYLLYKYLÄ	12.10
8.50	SARKOLA	12.05
8.55	SUONIEMI	11.55
9.15	TAIVALKUNTA (Alastalon risteys)	11.35
9.25	NOKIA	11.30

